

প্রেজেন্ট মঙ্গল

শব্দ, চিন্তা আৰু মনোৰঞ্জন

চতুর্থ বছৰ ■ চতুর্দশ সংখ্যা
জানুৱাৰী ২০২৩

মকৰ সংক্রান্তি

গ্ৰীটিংছ

অনুভৱ

ভগ্ন পঁজাত

2023

HAPPY NEW YEAR

সম্পাদকীয় পরিবর্তে

২০২২ চনটোৱে আমাৰ জীৱনৰ পৰা মেলানি মাগিলো। পৃথিবীৰ ভূ-ৰাজনৈতিক পৰিপ্ৰেক্ষত ওলট-পালট লগোৱা এটি বছৰ। এই ভূ-ৰাজনীতি (Geo-Political) সলনি কৰা ঘটনা হ'ল ৰচ-ইউক্রেইন যুদ্ধ। পুটিনে অকলেই মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰকে ধৰি সমগ্ৰ পশ্চিমীয়া শক্তিক ২০২২ চনটোত বিতৰ কৰি ৰাখিছে। সমগ্ৰ পৃথিবীতে পুটিনৰ বাবে আমেৰিকাৰ প্ৰভুত্বত এটা প্ৰশংসন চিহ্ন আহিছে। সৰ্বকালৰ ডাঙৰ অৰ্থনৈতিক নিষেধাজ্ঞাইও ৰচ ক্ষমতাক প্ৰতিহত কৰিব পৰা নাই। বৰঞ্চ ৰচ অৰ্থনীতি সুষ্ঠিৰভাৱে চলি আছে। এই যুদ্ধখনে মানুহৰ পৃথিবীক ক'লৈ লৈ যায়, সেই কথাৰ নিশ্চয়তা বৰ বৰ ৰাজনৈতিক পণ্ডিত আৰু সমৰবীদসকলে দিব পৰা অৱস্থাত নাই। আমি শান্তিকামী জনতাই মাথোঁ প্ৰার্থনা কৰিব পাৰো যাতে যুদ্ধৰাজসকলৰ মনলৈ যুদ্ধ বন্ধ কৰাৰ সুমতি দিয়ে।

নতুন বছৰৰ লগতে আমাৰ অসমীয়া সমাজৰ দুৱাৰদলিত টোকৰ মাৰিছে মৰমৰ ভোগালী বিহুৰে। কৰ'না মহামাৰীৰ কৰলৰ পৰা ওলাই অহা সময়বোৰত মাঘৰ বিহুৰ আদৰণি উলহ-মালহেৰেই হ'ব যেন লাগে। মাথোঁ দাঁতিকাষৰীয়া চীন দেশত চলি থকা কৰ'নাৰ মাধ্মাৰে আমাৰ দেশত ভূমুকি নামাৰিলৈই হ'ল।

আনহাতে নিত্যব্যৰহাৰ্য সামগ্ৰীৰ জুই-ছাই দামে সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজক ধোঁৰা-কোঁৰা খুৰাইছে। ৰচ-ইউক্রেইনৰ যুদ্ধও চৰা দামৰ এক অন্যতম কাৰণ। আজিৰ পৃথিবী অৰ্থনৈতিকভাৱে ইমান ইষ্টাৰকানেকটেড যে গোলাধৰ একোণত হোৱা সমস্যাই হাজাৰ হাজাৰ মাইল দূৰত অৱস্থিত অইন এটা কোণতো প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। ইয়াৰ উদাহৰণ ইংলেণ্ড আৰু ইংলণ্ডী দেশৰ চৰকাৰ একাধিকবাৰ সলনি। ইংলেণ্ডৰ বাবে ২০২২ চনৰ এই ঘটনা ঐতিহাসিকভাৱে অকল্ননীয়।

আমাৰ আশা আৰু প্ৰার্থনা নতুন বছৰটোত যেন মাঘৰ মেজিৰ জুয়ে মানুৱা সমাজৰ সকলো অপায়-অমংগল পুৰি শেষ কৰি চৰাইৰ মাতত আৰস্ত হোৱা এটি পুৰা দিয়ে। নতুন বছৰ আৰু ভোগালীত সেয়াই আমাৰ কামনা।

সদানন্দ গঁগে

প্ৰেগঞ্জ গাত

শব্দ, চিন্তা আৰু মনোৰঞ্জন

চতুর্থ বছৰ ■ চতুর্দশ সংখ্যা
জানুৱাৰী ২০২৩

প্ৰকাশকঃ ড° সঞ্জীৱ নাৰায়ণ
সম্পাদকঃ সদানন্দ গাঁও
সহসম্পাদকঃ মমী নাথ
ডি.টি.পি. : নীলকান্ত নাথ
গ্রাফিক্স, অংগসজ্জাৎ নীলোৎপল গোস্বামী

এ এম টেলিভিশন প্রাঃ লিঃৰ হৈ সঞ্জীৱ নাৰায়ণৰ দ্বাৰা

প্ৰাগ টাৱাৰ, উলুবাৰী, গুৱাহাটী-৭৮ পৰা প্ৰকাশিত

Published by Sanjive Narain on behalf of AM Television Pvt. Ltd.

Prag Tower, Ulubari, Guwahati-781007, Assam

সূচীপত্ৰ

ন-খোৱা বা নয়া-খোৱা উৎসৱ
চন্দ্ৰাশী পাঠক/০৩

মহোহো বা মহখেদা আঘোণৰ
আনন্দৰ উৎসৱ
ময়ংক পাঠক/০৫

আঘোণ মোৰ মনৰ আৱেগ
ডো কমল চন্দ্ৰ নাথ/০৭

মাঘ যে আমাৰ ভোগালী
ভৱেন চন্দ্ৰ নাথ/১৫

মকৰ সংক্ৰান্তি বা মাঘ বিহু আৰু
নৰাছিঙা উৎসৱৰ পৰম্পৰা
ভৱেন চন্দ্ৰ নাথ/০৯

ৰাজভূৱা ছিমি
নাজৰিন ৰহমান/১১

গ্ৰাটিংছ কাৰ্ড
পম্পী বৰা বৈশ্য/১২

আঘোণ
ধনদা চহৰীয়া/১৬

গ্ৰন্থমেলা
তন্দ্রালী মুৰ্ছনা/১৩
অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ
মূলাধাৰ ‘চৰিত পুঁথি’
কিছু আলোকপাত
বীৰেশ্বৰ বাভা/১৪
অনুভৱ একান্ত ব্যক্তিগত
মমী নাথ/১৫
ভগু পঁজাত উৰুকাৰ উচুপনি
অভিনৱ কাশ্যপ/১৬

ন-খোরা রা নয়া-খোরা উৎসর্গ

শিশু চন্দ্রাশ্রী পাঠক

অসমীয়া লোক সংস্কৃতিত ন-খোরা এক আঘোণ মাহব আনন্দপূর্ণ কৃষি উৎসর্গ। আঘোণৰ সোণোৱালী পথাৰখনে গ্ৰাম্য বাইজৰ, ডেকা-বুঢ়া, জীয়ৰী-বোৱাৰী সকলোকে এক অনাবিল আনন্দ দিয়ে আৰু বয়জেৰ্যসকলৰ মনলৈ এৰি অহা দিনৰ কিছু মিঠা মিঠা মধুৰ সৃতি কঢ়িয়াই আনে। আঘোণেই কঢ়িয়াই আনে প্ৰতিজন খেতিয়কৰ ঘামৰ ফচল সোণাৰৰগীয়া শস্য। যি মানুহৰ জীৱনধাৰণৰ একমাত্ৰ সম্পল। অসমীয়া সমাজ জীৱনত বাৰ মাহব ভিতৰত বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ মাহ হ'ল 'আঘোণ' অসমৰ কৃষিজীৱীসকলৰ পথাৰে, চোতালে, ঘৰে সিঁচি দিয়ে এক আনন্দপূর্ণ ব্যস্ততা। মাঘৰ ভোগৰ ভোগালী বিহুৰো আগজাননী দিয়ে আঘোণেই।

ন-খোরা প্ৰথা কেতিয়া কেনেকৈ সৃষ্টি হ'ল- সঠিককৈ ক'ব নোৱাৰি যদিও এই প্ৰথা অসমত অতীতৰে পৰা চলি আছে। প্ৰচলিত নিয়ম অনুসৰি ন-খোরা অনুষ্ঠানটি আঘোণ মাহত পতা হয়, অৱশ্যে কিবা কাৰণত আঘোণত ন-খোৱাৰিলে মাঘ মাহত ন-খোৱাৰৰ প্ৰথা এটা কিছু কিছু অঞ্চলত আছে। এই উৎসৰ্গৰ বীতি-নীতি পৰম্পৰা ঠাই বিশেষে বেলেগ বেলেগ যদিও ইয়াৰ মূল উদ্দেশ্য একেই। ন-খোৱাৰ উৎসৰ্গ পাতিবৰ বাৰে এটা শুভ দিন-বাৰ চাই লয়। আঘোণ মাহত ধান কাটি মৰণা মৰাৰ পিছত নতুন ধানৰ চাউলেৰে সমৃহীয়াকৈ ভোজ ভাত খোৱা কাৰ্যকৰে ন-খোৱাৰ বুলি কোৱা হয়। অসমৰ কৃষকসকলে ধান চপাই ঘৰলৈ অনাৰ আগতে লখিমীক পথাৰৰ পৰা ঘৰলৈ আদৰি অনা প্ৰথা পুৰণিকালৰ পৰাই চলি আছে। ধান কটাৰ প্ৰথম দিনটোক আগ অনা বা লখিমী আদৰা বুলি কোৱা হয়। যি গৰাকীয়ে আগ অনিব তেওঁ বাতিপুৰা গা ধুই পৰিত্ব মনেৰে পথাৰলৈ গৈ নিজৰ ধান খেতিৰ পূৰ্বফালৰ পৰা তিনি গোছা ধানৰ আগ কাটি আগলি কলপাতত লৈ তামোৰ-পাণ এজোৰ আৰু নতুন গামোচা এখনেৰে ঢাকি লৈ আই লখিমী বুলি জ্ঞান কৰি সেৱা জনাই অতি সাদৰেৰে মূৰত তুলি ঘৰলৈ লৈ আছে। ঘৰলৈ লখিমী অহা লোকজনে বাটত কাকো মাত বোল কৰিব নালাগে আৰু পিছলৈ ঘূৰি চাবলৈও নাপায় বুলি এটা পৰম্পৰা আছে।

ন-খোৱাৰ উৎসৰ্গ দিনা ঘৰৰ গৃহিণীসকলে ভঁৰাল ঘৰ, চোতাল, ঘৰ আদি চক-চিকুন কৰি থয়। ভঁৰাল ঘৰত চাকি-ধূপ ভুলাই নৈবেদ্য আগবঢ়াই নতুন দোণ পাত্ৰ এটাত ন-থান লৈ লখিমীক সেৱা জনায়। তাৰ পিছত দোণ পাত্ৰৰ পৰা তিনি আঁজলি ধান ভঁৰালত ভক্ষিসহকাৰে থৈ দিয়ে। কোনো কোনো অঞ্চলত ন-খোৱা অনুষ্ঠান পালন কৰাৰ দিলা মহিলাসকলে লখিমীক আদৰা গীত গায়। লখিমী আদৰি অনাৰ মাংগলিক চিন স্বৰপে পদুলিৰ দুয়োফালে কলপুলি লগাই তাত বন্তি জলায়। ধান কটা শেষ হোৱাৰ দিনা কৃষকসকলৰ ঘৰত আনন্দ উৎসৰমুখৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি হয়। কৃষিজীৱী লোকসকলে পৰিয়ালৰ সকলোৱে মিলি কৃষি কাৰ্য সৃষ্টিক আদৰণি জনাই এক নতুন উৎসাহেৰে ন-খোৱাৰ উৎসৰ্গ পালন কৰে। অসমীয়া সমাজত গৃহস্থই নিজে ন-খোৱাৰ আগতে প্ৰথমে গুৰু-ভক্তক সন্তুষ্টি কৰা হয়। সেয়েহে ন-খোৱাৰ সাধাৰণতে প্ৰথমে গাঁৱৰ বাইজে সমৃহীয়াকৈ নামঘৰত আয়োজন কৰে। সিদিনা নামঘৰত ন-চাউল, মুগ আদৰি মাহ-প্ৰসাদ আৰু নতুন জহা চাউলৰ পায়স দিয়া হয়। নামঘৰত ভাতৰ ব্যৱস্থা কৰা নহয়। গাঁৱৰ সকলো মানুহে পৰম্পৰা বৰ্কা কৰি নামঘৰলৈ গৈ নাম-কীৰ্তন কৰি পূৰ্বপুৰুষক শ্ৰদ্ধাৰে সেঁৰিৰ সকলোৱে বাজহুৰাভাৰে সেৱা লয়। নামঘৰত বাজহুৰাকৈ ন-খোৱাৰ কাৰ্য হৈ যোৱাৰ পিছত প্ৰতি ঘৰে ঘৰে এদিনকৈ ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ লগতে মিতিৰ-কুটুম, আভীয়সকলক মাতি আনন্দৰে এসাঁজ ভোজভাত খায়। সেইদিনা সাধাৰণতে ন-চাউলৰ লগত মাছ-মাংসৰ উপৰিও খলুৱা মাছ, নিজৰ বাৰীত থকা খৰালী মাহব শাক-পাচলি বুটলি আনি ন-খোৱাৰ আমেজ সঁচাকৈয়ে সুকীয়া। গথুলী চোতালত জুই ফুৰাই-ফুৰাই কথা পাতি থকা আইতাহাঁতে কথাৰ মাজতে ন-আলু, বেঞেনা, বিলাহী কেইটামান জুইত সোমাই দিয়ে। ন-সাজেৰে লগত ন-খোৱাৰ জুইত পোৱা আলু, বেঞেনা, বিলাহী বাৰীৰ পৰা তুলি অনা ধনীয়া পাতৰ সৈতে পিটিকা কণ নহ'লে যেন ন-খোৱাটোৱেই আধৰণা হয়। ন-খোৱাৰ উৎসৰ্গ লগত জড়িত আন এক পৰম্পৰা হ'ল- আঘোণত খোৱা ন-চাউলেৰে বনোৱা বাঁহৰ চুঙাৰ চুঙাপিঠা, বৰা চাউলৰ জলপান, ভাপত সিজাই খোৱা ভাত সাজেৰো বিশেষ গুৰুত্ব আছে। কৃষকৰ কপালৰ ঘাম মাটিত পেলাই সেউজীয়া কৰা পথাৰবোৰত থাকে কৃষকৰ হেঁপাহৰ সপোন। বাৰিয়া বানেধোৱা পথাৰৰ খেতিয়কৰ হুমুনিয়াহবোৰতো সপোন থাকে। সেই আঘোণৰ পথাৰৰ সপোনৰ সোণগুটি চপোৱাৰ পিছত ককাই-ভাই গাঁৱৰ ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ লগত ত্ৰিপ্তিৰে এসাঁজ খাবলৈ বৰ হেঁপাহ কৰে গ্ৰাম্য কৃষিবাসী বাইজে। আঘোণ মানেই কৃষকৰ আশাৰ ভাঙ্গাৰ। আঘোণ মানেই দাৰণীহাঁতে মুঠি মুঠি লেচেৰা বুটলা আনন্দ। এই আঘোণতে পথাৰৰ আলিত বহি দাৰণীহাঁতে বৰাব টেঙ্গাৰ সোৱাদ লৈ অনুভৰ কৰে জীৱনৰ মাদকতা।

সমৃদ্ধীয়াভাবে ন-খোরা, নামঘৰত ন-চাউলগৈৰে এমুষি মাহ-প্ৰসাদৰ শৰাই আগবঢ়োৱা এই সকলোৰেৰ কথাৰ লগত সাত্ত্বিকভাৰাদৰ্শ জড়িত হৈ থকাটো অসমীয়া গাঁৱলীয়া সমাজৰ এটা লক্ষণীয় গুণ। ন-খোরা কেৱল ন-খাদ্যৰ সোৱাদ লোৱাৰ উৎসৰ নহয়, ই সামাজিক ঐক্য মিলাণীতি গঢ়াৰ এক সোণত সুৰগা অনুষ্ঠান। অসমীয়া সাহিত্য, সংস্কৃতি উৎসৰ অনুষ্ঠান আদিৰ অধিকাংশয়ে খেতি পথাৰৰ লগত জড়িত আছে। আজি-কালি বহু অসমীয়া লোকে ন-খোরা মানে নাজানে। গাঁওবোৰত খেতিয়াৰ সংখ্যা কমি যোৱা দেখা গৈছে। বৰ্তমান গাঁৱৰ শিক্ষিত যুৱকসকলে বেছিভাগেই চহৰীয়ামুখী হৈছে। শৈশৰৰ গাঁও আৰু এতিয়াৰ গাঁৱৰ মাজত বহুত পাৰ্থক্য আনিছে। গাঁও অঞ্চলত যদিও ন-খোরাৰ পথা এতিয়াও চলি আছে, তাত যেন অতীতৰ প্রাণৰস্ত আনন্দৰ কপটো নাই। বৰ্তমানকালৰ কুটিল গতিত সোণোৱালী আঘোণৰ এই পৰম্পৰাবোৰ আধুনীকতাৰ পৰিশত কিছু কিছু অঞ্চলত বিলুপ্তিৰ মুখলৈ পৰিলক্ষিত হৈছে। যি অনুশাসন এটা সময়ত গাঁৱৰ ঘৰে ঘৰে আছিল, ডাঙৰৰ প্রতি শ্ৰদ্ধা, সৰুৰ প্ৰতি মৰম, জ্যোৰ্জনক সেৱা জনাই আশীৰ্বাদ লোৱা এইবোৰ এক সংস্কাৰ আছিল। যি বৰ্তমান জ্ঞান পৰি গৈছে। কৃষিজীৱী বাইজৰ আঘোণ মাহৰ এক পৰিচিত ছুবি, পথাৰৰ পৰা সোণগুটি চপাই আনি তৃপ্তিৰে এসাঁজ লগে-ভাগে সমজুৰাভাৱে পথাৰত ন-খোরা যেন এক এৰাব নোৱাৰা পৰম্পৰা আছিল।

আঘোণৰ ন-খোরা আনন্দখনিৰ লগতে মাঘ বা ভোগালী বিহুৰ উৰুকাৰ আনন্দ-উল্লাসখনিকো বহু কৃতিমতাই লাহে আঁৰি ধৰিছে। গাঁওবোৰত নিৰ্দিষ্ট কিছু লোকে নিজা-নিজাকৈ আয়োজন কৰা উৰুকাৰ ভোজ ভাতে যেন সকীয়াই দিয়ে আমাৰ সাতামপুৰুষীয়া সমষ্টি, সম্প্ৰতিৰ এনাজৰী ডাল কৰিবাত কিবা যেন ঘুণে থৰিব ধৰিছে। আগাৰ এই অসমীয়া সংস্কৃতিৰ পৰম্পৰাবোৰ নৰ যুৱপ্ৰজ্যাই জীয়াই বখাটো নিশ্চয় দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য। গাঁও বুলি ক'লে মনলৈ ভাহি আহে প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰে ভৰা এখন মনোমোহা ছবি। য'ত থাকে এখন বহুল ধাননি পথাৰ, কুলু কুলু শব্দৰে বৈ থকা এটি নিজৰা, পৃথুৰী, গৰুৰ ডিঙিত ঘণ্টা বজাই বজাই ধান কঢ়িয়াই অনা তাহানীৰ সেই গৰুৰ গাড়ী, গছৰ ডালত সুমধুৰ কুকিল কৰ্ণেৰে মাতি থকা নানা বৰণীয়া ভিন্ন জাতিৰ চৰাই-চিৰিকটি আৰু যে কিমান অপূৰ্ব দৃশ্য। সঁচাকৈয়ে হেঁপাহৰ আঘোণ আমাৰ হিয়াৰ আমৰ্ত। আঘোণৰ সুআগ বিয়পি থাকক অসমীয়াৰ হৃদয়ত। সেয়েহে যিসকল লোক গাঁৱৰ পৰা গৈ চহৰত বাস কৰি আছে, তেওঁলোকৰ সন্তানসকলক সুৱাগমণিবে ভৱা আঘোণৰ প্ৰকৃত ছবিখন চাৰলৈ এৰাৰ হ'লেও গাঁৱলৈ আনি আজোককাৰ দিনৰ এই পৰম্পৰা সুন্দৰ সংস্কৃতি ন-খোরা উৎসৱটিৰ লগত চিনাকি কৰাই দিয়ক। গাঁৱলৈ গৈ নৰ-প্ৰজন্মসকলৰ মন নিশ্চয় পুলকিত হৈ আহিব।

মহোহো বা মহাথেন্দ্র আধোপৰ আনন্দৰ উৎসৱ

শ্ৰী ময়ক পাঠক

নামনি অসমত প্ৰচলিত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এটা উল্লেখযোগ্য পৰম্পৰাগত কৃষিভিত্তিক অতি মনোনোহো সুন্দৰ লোক উৎসৱ মহোহো বা মহখেদো উৎসৱ। প্ৰতিবছৰে আঘোণ মাহৰ পুৰ্ণিমা তিথিৰ জোনাকৰ মাধুৰ্যত কামৰূপৰ চেঙেলীয়া ল'বাবিলাকে মানুহৰ ঘৰে ঘৰে গৈ মহখেদো গীত গাই মহোহো উৎসৱ পালন কৰে। এই গীতবোৰ সময়ৰ সোঁতত লুপ্ত হৈ যাব ধৰিছে। সেইবোৰ সংৰক্ষণ কৰি অসমীয়া সংস্কৃতি জীয়াই ৰাখিবলৈ আমাৰ জনসমাজৰ শিল্পসকলৰ দায়িত্ব নাই নে? মহোহো উৎসৱ কোনো থৰ্মীয়া উৎসৱ নহয়। এই উৎসৱ অসমৰ সকলো মানুহে পালন কৰিব পাৰে। এই উৎসৱ হৈছে অসমৰ ধৰ্ম নিৰপেক্ষ লোক উৎসৱ। মহোহো শব্দটো উৎপত্তি হৈছে অসমীয়া আৰু বড়ো ভাষাৰ সংগ্ৰহণত, অসমীয়া ভাষাৰ 'মহ' আৰু বড়ো ভাষাৰ 'হো' শব্দ দুটোৰ পৰা মহোহো শব্দৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু মহোহো শব্দৰ পৰা মহোহো গঠিত হৈছে। নামনি অসমৰ নলবাৰী, বৰপেটো আৰু কামৰূপ জিলাৰ মানুহৰ মাজত মহোহো উৎসৱৰ জনপ্ৰিয়তা সৰ্বাধিক। মহোহো উৎসৱক ঠাই বিশেষে বেলেগ বেলেগ নামেৰে জনা যায়। নলবাৰীত 'ভালোক বা ভাল ভৌলকা', বৰপেটোত ভাওল দিয়া আৰু ঠাইবিশেষে ভাও লালীয়া, বজালীত মহোহো বুলি কোৱা হয়। শৰণীয়া কছুৰীসকলে ইয়াক ভালুক নচুৰা বুলি কোৱা জনা যায়। দৰঙত মহো খুন্দা বা মহখেদো আৰু কামৰূপত মহো-হো বোলা হয়।

অসমৰ লোকসকলৰ বাবে আঘোণ মাহটো বৰ হেঁপাহৰ আৰু অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ মাহ। বছৰত মাত্ৰ এদিন মহ খেদো উৎসৱ হয়। সেই দিনটো অতি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। সেই দিনা শৰতৰ পুৰ্ণিমা। সিদিনাখনেই নিশা পূৰ্ণ চন্দ্ৰমাৰ আলোক বস্তিতে বৃন্দাবনত শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু গোপীসকলৰ মাজত বাসলীলা হৈছিল। আঘোণ মাহত পথাৰৰ শস্যবোৰ পূৰ্বত হৈ ধানবোৰ পকিবলৈ ধৰে। এই সময়তে পথাৰৰ ধানত পোক ধৰে, সেয়েহে আঘোণ মাহৰ পুৰ্ণিমা বাতি মহখেদো উৎসৱ আনন্দৰে পালন কৰা হয়, যাতে ঘৰৰ পৰা মহ আৰু খেতি পথাৰৰ পৰা পোক-পতংগবোৰ নাহিকীয়া হয়। এই মহৰ কামোৰৰ পৰা মানুহৰ বিভিন্ন বেগাৰৰ সৃষ্টি হয়। মহখেদো গীতবোৰ গালে মহবোৰ ভয়ত আঁতিৰি যোৱা বুলি কোৱা হয়। লোকবিশ্বাসৰ দ্বাৰা পালিত মহোহো উৎসৱ অতীজৰে পৰা বৰ্তমানলৈ বিশ্বাস পৰম্পৰাৰ মাজেৰে চলি আছে। এতিয়া নিজস্ব স্বকীয়তাৰে অসমীয়া সমাজত প্ৰাণময় মহখেদো উৎসৱ জীয়াই আছে। লোক বিশ্বাস মতে এই উৎসৱৰ পিছত মহবোৰ লাহে লাহে কমি যায়। মহত্বো উৎসৱৰ চেমনীয়া ল'বাসকলৰ মূল লক্ষ্য হৈছে গৃহস্থৰ ঘৰৰ পৰা টকা, পইচা, চাউল, দাইল ইত্যাদি মাননি হিচাপে সংগ্ৰহ কৰা সেইটো হৈছে তেওঁলোকৰ সামৃহিক আনন্দ।

আঘোণৰ পুৰ্ণিমাৰ দিনা বাতি চেঙেলীয়া ল'বাবিলাকে দলবদ্ধভাৱে এক গোট হৈ হাতে হাতে একোভাল টাঙ্গোন লৈ মানুহৰ ঘৰে ঘৰে গৈ মহখেদো গীত গায় আৰু গৃহস্থক অশীৰ্বাদ দিয়ে। মহোহো দলৰ এজনক ভালুক সজাই দিয়া হয়। কাৰণ লোক বিশ্বাস মতে ভালুকে হেনো মহ খায়। দলৰ কেইজনগান সদস্যই বিশেষ ভূমিকা পালন কৰা দেখা যায়। পৰম্পৰা অনুসৰি গৃহস্থই মাননি হিচাপে আগবঢ়োৱা টকা, চাউল, শাক-পাচলি আদি ল'বৰ বাবে এজনে ডাঙৰ মোনা এখন কান্দত ওলোমাই লৈ নানা ভঙ্গীৰে নৃত্য কৰে। ভালুকৰ বেশ ধৰাজনে কলগুছৰ শুকান পাত গাত মেৰিয়াই লয়। বাঁহ বা তামোল গছৰ শুকান ঢকুৰাৰ খাৰ, মুকুট, মুখা আদি বনাই পিন্ধি লয়। এতিয়া অৱশ্যে ক'লা বঙুৰ কাপোৰেৰে ভালুকৰ দৰে পোছাক চিলাই লয় আৰু বজাৰৰ পৰা আনি বিভিন্ন ধৰণৰ মুখা পিন্ধি ও ভালুকৰ বেশ ধৰা দেখা যায়। মহোহো উৎসৱত গোৱা গীতবোৰ হৈছে মানুহৰ মুখে মুখে চলি অহা লোকগীত। এই গীতবোৰ থলুৰা আঞ্চলিক ভাষাত বচিত। মহোহো দলৰ এজন দলপতি থাকে। দলপতিয়ে গীতবোৰ লগাই দিয়ে। বাকী সদস্যবোৰে বৃন্ত আকাৰ হৈ থিয় দি গৃহস্থৰ চোতালত টাঙ্গোনেৰে মাটিত ডাঙৰ ডাঙৰকে শব্দ কৰি খুন্দিয়াই খুন্দিয়াই গীতবোৰ সমৰেত হিচাপে গায়। মাজত ভালুকৰ বেশ ধৰাজনে ওপৰলৈ জপিয়াই জপিয়াই মহখোৱা অভিনয় কৰি গৃহস্থক মনোৰঞ্জন যোগায়। মহোহো বিষয়বস্তু শিশুসকলৰ মনোধৰ্মী আৰু কোতুকপূৰ্ণ।

মহোহো গীতবোৰ এনেথৰণে গায়-

‘অ’ হৰি মহোহো মহখেদবা টাকান লৌ’
‘অ’ হোহো মহোহো মহখেদবা ঘাউংযো’
‘মহে বোলে মল্লু দে, টেপল পৰা খালু দে’
‘টেপল পোৱাত নহ’ল নুন, চাউলকাৰো দোণ দোণ’

যি ঘৰত মহ খেদিবলৈ যায় সেই ঘৰত প্ৰচলিত পৰিৱেশৰ সম্যক তথ্য গীতত পোৱা যায়।

‘এনেথেৰ ঘৰত তুঁহৰ ধেঁৰা, চলি কান্দে ওহা ওহা
আইথেৰ ঘৰৰ পকা জালুক, জাপদি আছো বুঢ়া ভালুক’

মহোহো দলবোৰে মহ খেদৰ বিনিময়ত গৃহস্থৰ পৰা মাননি বিচাৰি গীতৰ মাজেৰে সুন্দৰকৈ বুজাই কয়-

‘এনেথেৰ ঘৰত আছে কোন, চাউল দিবো এক দোণ’
‘বাঁহৰ পাত চকামকা, আমাক দিবো টকা টকা’
‘বাঁহৰ পাত চিকিমিকি, আমাক নাংগে আধলি-সিকি’

কিছুমান মানুহে আৰু মহোহো খেদো দলবোৰক টকা-পইচা আদি দিবৰ ভয়ত দুৱাৰ-খিৰিকি বন্ধ কৰি ভিতৰত সোমাই থাকে। তেতিয়া মহখেদা দলটোৰে গীতৰ যোগেন্দি গৃহস্থক উদ্দেশ্য এনেদৰে গায়-

‘এনেথেৰ ঘৰত ভাঙা পাচি, বুঢ়ি হাগে একো পাচি’

মহখেদা দলটো গৃহস্থৰ চোতালত মহখেদা গীত গোৱাৰ বাবে বহু লোকে বৰ আনন্দ পায় আৰু নিজৰ সামৰ্থ অনুযায়ী দলটিক আদৰ-সাদৰেৰে মাননি আগবঢ়ায় আৰু দলটিৰ পৰা আশীৰ্বাদ বিচাৰে। মহখেদা দলটিয়ে গৃহস্থই দিয়া দান-বৰঙনি বা মাননি সন্তোষ মনে সাদৰেৰে গ্ৰহণ কৰি গৃহস্থৰ মৎগল হোৱাৰ কামনাৰে আশীৰ্বাদ দিয়ে এনেদৰে- কৃঃ কৃঃ ও হৰি, ও বাম- ‘ভাল হওক, কুশল হওক, ভঁৰালৰ ধান বাঢ়ক, গলিৰ গৰু বাঢ়ক, বেটা-বেঢ়ি বাঢ়ক, গোৰ্খা চলিক টকা-পইচা দিব হেলা নকৰোক’। এই বুলি আশীৰ্বাদ দিয়ে।

আয়োণ মাহত পথাৰৰ ধানবোৰ লাহে লাহে সোণোৱালী বৰণ হয়। পথাৰৰ লখিমী আহি কৃষকৰ ভঁৰালত ভৰি পাৰে। মহোহো উৎসৱৰ পৰা জানিব পৰা যায় যে, সোণ সেন্দুৰীয়া অসমৰ মাটিত লোক সংস্কৃতিৰ অসীম ভঁৰাল। অসমত গীতৰ মণি-মুকুতা লোক সমাজত সিঁচিবিত হৈ আছে। অসমখন অকল প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যত চহকী নহয়, সাংস্কৃতিক দিশতো অসম এখন চহকী ৰাজ্য। মহোহো উৎসৱৰ শেষত ল'ৰাবোৰ মাননি হিচাপে পোৱা টকা, পইচা, চাউল-দহিল আদিৰে ৰং-শেঘালি কৰি ভোজভাত খায়। এইদৰে মহখেদা দলবোৰে গৃহস্থৰ মাজত এক্য প্ৰচেষ্টাৰ সময়ৰ এনাজৰী সৃষ্টি কৰি মৰম-ম্বেহৰ বাঞ্ছোনেৰে ডেকাসকলৰ মিলাপ্তীতি আৰু একতাৰ মনোভাৰ বৃদ্ধি কৰে।

আঘোণ মোৰ মনৰ আৱেগ

শ্রী ড° কমল চন্দ্ৰ নাথ

আঘোণ মোৰ মনৰ আৱেগ
আঘোণ আমাৰ মনৰ আৱেগ
আঘোণ মোৰ প্ৰাণ
আঘোণ আমাৰ প্ৰাণ
আঘোণ তুমি নাহিবা
তুমি আহিলেই মোৰ হিয়াৰ আমৰ্ত্তু
পথাৰখনে বৰকৈক বিনাব ধৰে
এসময়ৰ চিলা বোকাৰ চপৰাবোৰো
শিল মেল কঠিন হয়াগৈ
তোমাৰ আগমনত সোণোৱালী পথাৰখনে
বৰকৈক বাউচি জোৰে উকা হোৱাৰ ভয়ত
দুগাল চকুলোৰে তিয়াই.....!!

উপৰোক্ত কবিতাফৰ্কিৰ পৰাই আঘোণৰ কেইবাটাও দিশক নিশ্চিতভাৱে অনুধাৰন কৰিব পাৰি। এয়া মাথোঁ আমাৰ একগঞ্জীয় মতহে, কোনো সিদ্ধান্ত নহয়। তুলনাবিহীন আঘোণ সদায় উত্তনা আঘোণেই। প্ৰকৃতিৰ ভাৰসাম্যতাৰ বাবে প্ৰতিটো ঝতুয়েই আমাক দি যায় এক অনাবিল আনন্দ। কোনো কোনোৰ মতে বাৰ মাহৰ প্ৰথম মাহ হিচাপে আঘোণক ধৰা হৈছিল। এই মাহক উভয় হিচাপে গণ্য কৰি বিবাহ আদি কাৰ্যও সম্পাদন কৰিছিল। সেয়ে ইয়াৰ গুৰুত্ব আৰু স্থানৰ বাবেই ই দি যায় একো একোটা নিত্য-নতুন বাৰ্তা। বাৰ মাহৰ বাৰ বাৰ্তা প্ৰকৃতিৰ এক নতুন অলংকাৰ। গাঁৱলীয়া পৰিৱেশত খুলিৰ আপোন নিজা গোঞ্জত মন সদায় মতলীয়া হৈ থাকে। আঘোণৰ পথাৰৰ পকা ধানৰ গোঞ্জৰ সজীৱৰ বৰ্ণনা, কৃষক-দারনীৰ মনৰ আৱেগ, হাঁচতি-খোঁচনিৰ প্ৰেম, আঘোণৰ ব'দত ববাৰ টেঙ্গৰ জুতি, দিনতীয়া পথাৰৰ দুপৰীয়াৰ অপূৰ্ব খাদ্যসন্তাৰ, ধাননিৰ মাজৰ এন্দুৰ গাঁতৰ জমা কৰা ধানৰ থোকবোৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে হাতেৰে বা কোৱেৰে খান্দি আনা যি সপ্তময়ৰ মাদকতা, মাঘ বিহুৰ সময়ত সেই জমা ধান বজাৰত বেচি কিবা বস্তু লোৱাৰ যি আৱেগ-অনুভূতি সেই কথা পোৱাইহে বুজিব, নোপোৱাই কেনেকৈ জানিব বা তাক নাজানেও উপলক্ষ্মি কৰিব নোৱাৰে। পুৱাৰ নিয়াৰ সময়ত কটা মুঠিবিলাক থিয় কৰি মেলি থোৱা আৰু ব'দ ওলালে ধানবোৰ সৱিব বুলি লাহেকে মুঠি পেলাই নিয়াৰ যি আটোমটোকাৰী শাৰী, তিনি-চাৰি বা পাঁচ জপিয়া মুঠিবে ডাঙৰি আটি আটি বাঙ্কি বিবিয়া বা বাংকাৰে খুঁচি গড়িত ভৰোৱা, গৱঢ়গাড়ীৰ মনৰ বতৰা, গাড়ী চকাৰ ঘটক ঘটক শব্দ, নৰা ছিঙা বা গাচি ছিঙা, চুঙাপিঠাৰ সোৱাদ, বৰা চাউলৰ জলপান, গাথীৰ, দৈ, শেষ বাতিৰ মৰণা, কুঁৰলীত আধা তিতা ঠেঁচুৰে লগা জাৰৰ কঁপনি, গৰুৰ পিঠিত এছাৰিৰ কোব, পিতাইৰ মৰণা ঘূৰাবলৈ ল'ৰা-ছোৱালীহাঁতক টিএৰ-বাখৰ, খেৰৰ মেজিত খেৰৰ গচক আদি আপুৰ্ণীয়া চিনাকি শব্দ আৰু কথাবোৰে আঘোণক আমাৰ বুকুৰ মাজলৈ চপাই অনাত সহায় কৰিছে। কৃষিজীৱী প্ৰতিষ্ঠাৰ গৃহস্থৰ বাবে আঘোণ বৰ প্ৰিয় মাহ। বছৰৰ হিচাপ-নিকাচ এই মাহতে হয়, বছৰটোলৈ কিমান কৰিলে, কিমান পালে, কিমান দিলে ইত্যাদি। আঘোণ মানেই কৃষকৰ ফচল তেজ মাৰা কষ্টৰ ফল। পথাৰমুখী অসমীয়াৰ বাবে এই মাহতো বৰ আপোন আৰু মৰমৰ। খাৰলৈ, ফুৰিবলৈ অকণো সময় নাই, গাঁৱলীয়া বাটেৰে গৱঢ়গাড়ীৰ ঘটক ঘটক শব্দ যি শুনে সিহে বুজিব। কিমান মধুময় সেই মুহূৰ্তবোৰ। চাৰিওফালে ধানৰ কেঁচা সতেজ গোঞ্জ। ধানৰ লেচেৰি বোটলা ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ গাত ত'ত নোহোৱা হৈ পৰে। নতুন বৰা চাউলৰ চুঙাপিঠাৰ বাবে ককাই দীঘল পাৰ জাতি বাঁহৰ চুঙা চাই হৈছে বাঁহতলীত।

মুঠতে চারিওফালে আঘোণ যেন চপ্পলা আঘোণী বাই। আঘোণ মানেই নতুনকৈ লগে-ভাগে দূরের পৰা আহিও পৰিয়াল, আঞ্জীয়-স্বজনেৰে সেই মাহতেই এটা ভাল দিন চাই নতুন মিহি চাউলেৰে চুকা টেঙ্গা, মাছ আৰু কাঠ আলুৰ আঞ্জা, হাঁৰ মাংসৰ লগত কোমোৰাৰে তঃপুৰে এসাঁজ। যাক আমি ন-খোৱা বুলি কঙ্গ। অসমীয়া গ্ৰাম-সংস্কৃতিৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ এই ন-খোৱা উৎসৱ। বাঃ কিমান যে ভাল লগা আছিল সেই দিনবোৰ। ক'লৈ গ'ল আপোন মানুহবিলাকক লৈ ন-খোৱাৰ সেই আমেজবোৰ। চারিওফালে যান্ত্ৰিকতা মাথোঁ যান্ত্ৰিকতা। ন-খোৱা, মুঠলোৱা, গোচ লোৱা, ধানৰ আগ অনা, চুঙ্গপিঠা, ভাপতদিয়া জলপান, গোহালিৰ গোপাল ভোগ আদি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ লগত জড়িত এই মধুৰ শব্দবোৰ যেন কালৰ গৰাহত পৰিল। হয় অসমীয়া— কিয় এৰিলা আজি নিজৰ স্বাভিমান কলা-কৃষ্ণি আৰু জাতীয় সংস্কৃতিৰ মূল্যবোধ।

এইখিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে কৰি, গীতিকাৰ ডো নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈয়ে অসমীয়া লোক সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বিষয়ে ক'বলৈ গৈ তেখেতৰ বিখ্যাত কালজয়ী এটি কৰিতাত আহিল মাহৰ সুন্দৰ প্ৰকাশভঙ্গী ব্যক্ত কৰিছে। তেখেতৰ কৰিতাৰ শাৰীকেইটা হ'ল—

আহিলৰ পথাৰৰ গোৱৰ

কেনেবাকে নাকত আহি লাগিলৈ
মই হেৰা পাওঁ মোৰ দেউতাক
দোকানৰ জাপ-ভঙ্গা গামোচাৰ সুৱাসত
হেৰা পাওঁ মোৰ আহিক
মই মোক মোৰ সন্তানৰ কাৰণে ক'ত হৈ যাম ?
ক'ত ?

এয়া আহিল-কাতি আৰু আঘোণৰ পথাৰৰ বিষয়ে থকা প্ৰকৃতিবিদ বা কৰিসকলৰ এক স্বকীয় অনুভৱ। এয়াই আমাৰ মাটি-পানীৰ নিজা গোৱৰ আৰু উপলক্ষ।

সাধাৰণতে আঘোণৰ কথা মোৰ মনলৈ আহিলেই প্ৰথানকৈ দুটা দিশেই উঘোচিত হয়।

এক

কাতি মাহৰ পৰাই ঘন কুঁৰলীয়ে আৱৰি আঘোণৰ আগতীয়া বতৰা আনে। আঘোণ অহাৰ লগে লগে শীতৰ আগমনে প্ৰকৃতিৰ পৰিৱেশেই সলনি কৰে। পথাৰৰ ধানগুটিবোৰ ক্ৰমে সোণোৱালী হ'বলৈ ধৰে। ৰ'দ যিমানেই টান বা চোকা হ'ব ধানো সিমানেই সোনকালে পকিব বুলি কক্ষতে কৈছিল। ধান পকা মানেই কৃষকৰ আনন্দৰ ফচল ঘৰলৈ আছ। মনবোৰ আনন্দত নাচি উঠে। শান্ত দিয়া কাচিৰ বেগত বিধে বিধে সোণগুটিবোৰ কৃষকৰ কান্দত আনন্দেৰে হাঁহি হাঁহি আহি ঘৰ শুৱনি কৰে। চোতাল, ঘৰে, বাৰান্দাই ধানৰ নানান চিনাকি গোৱৰ, কৃষক কক্ষত মন ঘোকি-বাহৌ। সাহিত্যৰ ভঁৰালত কৰিয়ে নৰ সৃষ্টিৰ বীজ সিঁচে। আপোনা-আপুনি কৰিব গৰ্ভত কৰিতাই স্থিতি লয়। কৰিব হাতৰ পৰশত নতুন কৰিতাৰ জন্ম হয় ভিমৰণে। চারিওফালে কেৱল ফৰকাল আৰু ফৰকাল। মুকলি আকাশত ক'তো ট্ৰুকুৰা যেন ভাৱৰ পাৰলৈ নাই। ধূলিয়ে বাট-পথ একাকাৰ কৰে। দুদিন পিছত পথাৰখন তেনেই উকা হৈ পৰিব। নৰাবোৰে বিষাদত বাউচি জুৰিব পাই হেৰওৱাৰ বেদনাত। গৰু-ছোগলীৰ মুক্ত বিচৰণে পথাৰ সেদেলি পেলাব। দুদিনৰ পিছতে সিঁহতৰ বুকুয়েদি বাটে পোৱালি দিব। বাটৰ কায়ত থিয় হ'লে চুকুৰে মনিব পৰালৈকে মাথোঁ ঘণ আৰু পাতল কুঁৰলীৰ আৱেষ্টনী। আবেলিৰ পৰাই শীতৰ আগমনত আদ্বাৰৰ আগজাননীয়ে ভুঁমুকি মাৰে। বিবৰিব কোমল বতাহ জাকে বুকুৰ কোনোৰা কোণত কঁপনি তোলে। দিনত পাতল আৰু নিশাৰ গহীনত ডাঠ গৰম কাপোৰৰ প্ৰয়োজনবোধ কৰে। তেনে সময়তে এৰীয়া কাপোৰৰ আগমনে ককা আৰু দেউতাহঁতৰ গা শুৱনি কৰি আবেলি বেলিৰ হেঙুলী বহন দুঃ�ুণে চৰায়। আজি এৰীয়া কাপোৰৰ সেই সুকোমল গোৱৰ পাৰলৈ নাই। আজিৰ প্ৰজন্মৰ বাবে এৰীয়া কাপোৰ নাভুত-নাশ্রুত বস্তু।

দুই

আঘোণৰ পুৱাতেই বাটৰ কায়ত থকা বগৰী আৰু চতিয়না কেইজোপাৰ ফুল জক-জমককৈ ফুলি গাঁৰৰ চুৰুৰীটোৰ বাট-ঘাটলৈ সুগন্ধি বিলাই আনে যদিও ই এক অন্য পৰিৱেশৰো সৃষ্টি নকৰাকৈ নাথাকে। যেনে— এই সুগন্ধিয়ে লোকবিশ্বাসমতে বতৰ সলনি কৰি শিশু-যুৱ সকলোৰে নাকত প্ৰৱেশ কৰি লগতে ধূলি-মাকতিৰ সহযোগত কাঁহ-কফ আদি চৰ্দি হৈ গোটেই আঘোণৰ বাতাবৰণ বিনষ্ট কৰে বুলিও বিজ্ঞসকলে মতপোষণ কৰে। কাৰণ এই সময়ত প্ৰকৃতি ফৰকাল হৈ ৰ'দ-বৰষুণৰ পৰিমাণ একেৰাবে কমি সৰসৰীয়া হৈ পৰে। ধূলি-মাকতিৰ লগতে বিভিন্ন ধৰণৰ ৰোগ-ব্যাধিৰ বীজাণু বতাহে বহু পৰিমাণে বহু দূৰলৈকে সংক্ৰমিত কৰে বুলি ভৰা হয়। এই সময়ত শিশুক বিভিন্ন বোগে আক্ৰান্ত কৰিব পাৰে। বিশেষকৈ বগৰী আৰু চতিয়না গছৰ ফুলৰ উগ্ৰ মাদকতা এই ক্ষেত্ৰত বৰ বিষাক্ত বুলি জনা যায়। আজিও সৰু ল'বা-ছোগলীৰ এই সময়ত কাঁহ-কফ বা বগৰী-শৌচ আদি হ'লে আহিতাহঁতৰ লগতে সকলোৰে বগৰী ফুলিছে, এতিয়া এনেকুৰা অসুখ হ'বই বুলি তৎক্ষণাতে মন্তব্য কৰে। গতিকে এই ক্ষেত্ৰত আঘোণৰ কিছু খালাঞ্চক দিশো নথকা নহয়। এয়া আমাৰ অসমীয়া লোকবিশ্বাস আৰু পৰম্পৰা।

তথাপি আঘোণ বুলিলে সাধাৰণতে আমাৰ মনলৈ এক ফৰকাল পৰিৱেশৰ কথাই আছে। সেয়ে আঘোণ মোৰ এক মনৰ আৱেগ।

ମନ୍ଦର ମହାକାନ୍ତି ରା ମାଘ ବିହୁ ଆଜି ନଗାଢ଼ିଖା ଉତ୍ସମତ୍ରର ମରମ୍ପରା

ଶ୍ରୀ ଭରେନ ଚନ୍ଦ୍ର ନାଥ

ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଅର୍ଥାଏ ମାଘ ବିହୁ ପରମ୍ପରା

ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଅର୍ଥାଏ ମାଘ ବିହୁ ଉତ୍ସରର ବିଶେଷ ମହତ୍ଵ ଆଛେ। ଅସମୀୟାର ବାପତିସାହୋନ ବିହୁ ସଂକ୍ରତି ଜନଜୀବନର ଏକ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା ଅପରିହାର୍ୟ ଅଂଗସ୍ତ୍ରକପ। ସେଯେ କୋରା ହୁଏ—‘ବିହୁ କେବଳ ଅସମର ଜାତୀୟ ସଂକ୍ରତିଯେଇ ନହଯା, ଇ ଅସମୀୟା ଜାତୀୟ ଜୀବନରେ ମୂଳ ଚାଲିକା ଶକ୍ତି’। ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଅସମର ସର୍ବତ୍ର ମାଘ ବିହୁ ଉତ୍ସମତ୍ରର ପାଲନ କରା ହେଉଥିଲା କାହାର ହେଉଥିଲା ନାହିଁ। ଇ ଅସମୀୟା ଜାତୀୟ ଜୀବନର ଏକ ଅନବଦ୍ୟ ସଂକ୍ରତି ବୁଲିବ ପାରି। ବିହୁ ପ୍ରଥାନତଃ କୃଧିଭିତ୍ତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ। କଥାତେ କୋରା ହୁଏ—‘ହାଲ ଆବଶ୍ୟକ ଶାଲର ସଂକ୍ରତିଯେଇ ବିହୁ’। କୃଧିକର ଗର୍ବହାଳା ଆବଶ୍ୟକ ଅସମୀୟା ଶିପିନୀର ତାଁତଶାଲଖନକ ବାଦ ଦି ବିହୁ ସଂକ୍ରତିର କଥା ଭାବିବାଇ ନୋବାବି। ତିନିଟା ବିହୁର ଅନ୍ୟତମ ଭୋଗାଳୀ ଅର୍ଥାଏ ମାଘ ବିହୁ ଏତିହ୍ୟ ପରମ୍ପରାର ଦିଶଲୈ ଚାଲେଓ ଅସମୀୟା କୃଧିକର କୃଧିଭୂମିତ ଶହିଚ ଚପୋରାର ଅନୁଷ୍ଠାନ କରା ଆନନ୍ଦୋଃସର। ଭୋଗ-ବିଲାସର ମାଜେରେ ବନ୍ଦ-ବନ୍ଦିଚର ପରମାତ୍ମପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ମାଘ ବିହୁ ସେତେ ବହୁ ପରମ୍ପରା ଆବଶ୍ୟକ ଏତିହ୍ସିକ କୃଷି ଜଡ଼ିତ ହେଉଥିଲା। ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତିର ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଲେ ଆମି ଦେଖୋ ଯେ ମକର ଏଟା ବାଶିର ନାମ ଆବଶ୍ୟକ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ମାନେ ସମ୍ମାନ କରାଯାଇଛି। କ୍ରାନ୍ତିର ଅର୍ଥ ହେଉଁ ସଂକ୍ରମଣ ଅର୍ଥାଏ ପରିବର୍ତନ। ଅତରେ, ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ପରିବର୍ତନକ ସୂଚାଯାଇଛି। ସୁର୍ଯ୍ୟରେ ଏଟା ମାହତ ଏଟା ବାଶିର ଅବସ୍ଥାକରବେ। ଯେତିଆ ଏଟା ବାଶିର ପରା ଆନ ଏଟା ବାଶିଲେ ସୁର୍ଯ୍ୟର ଥାନ ପରିବର୍ତନ ହୁଏ ତେତିଆ ଏହି ପରିବର୍ତନକ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ବୁଲି କୋରା ହୁଏ। ଜ୍ୟୋତିଷାନୁସରି ୧୨ଟା ବାଶି ଆଛେ। ସୁର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତିମାହତ ବାଶି ପରିବର୍ତନ କରିବାରେ ୧୨ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଆହୁରିତ ହୁଏ। ଏହି ୧୨ ସଂକ୍ରାନ୍ତିର ମାଜତ ସୁର୍ଯ୍ୟର ମକର ବାଶିର ପରିବର୍ତନ ପ୍ରବେଶ କରାଟେକ ଅତି ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁଲି ମନା ହୁଏ। ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତିର ପରିବର୍ତନ ସମୟର ସୁର୍ଯ୍ୟର ଗତି ଉତ୍ତରାଭିମୁଖୀ ହୁଏ। ଇହାକ ଉତ୍ତରାଯଣ ବୁଲିଲେ କୋରା ହୁଏ। ଏହି ପ୍ରକାରେ ଜୀବନର ଆଧାର, ଉଷ୍ଣତାର ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ଆବଶ୍ୟକ କୃଷିତ କର୍ମପ୍ରେରଣା ନିର୍ମାଣ ହୁଏ। ଚବାଚର ସୃଷ୍ଟିର ମାଜତ ନରଜୀବନର ଶକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧାବିତ ହେ ଥାକେ। ଏହି କାବନେଇ ସୁର୍ଯ୍ୟର ମକର ବାଶିର ପରିବର୍ତନ କରା ମହତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟନା ବୁଲି ମନା ହେଉଥିଲା। ଭାବତବର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାୟବୋର ଠାଇତେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବୀତିରେ ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଉତ୍ସର ଅତି ଶ୍ରଦ୍ଧାସହକାରେ ପାଲିତ ହେଉଥିଲା। ଭାବତବ ପୂର୍ବ ଦିଶର ସୁର୍ଯ୍ୟ ଉଠା ଦେଶ ଅସମ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଏହି ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତିର ‘ମାଘ ବିହୁ’ ଉତ୍ସର ଅତି ଉତ୍ସମତ୍ରର ଆବଶ୍ୟକ ପରମ୍ପରାରେ ଉଦୟାପନ କରା ହୁଏ। କୃଧିଜୀବୀ ଅସମୀୟାର ବାବେ ‘ମାଘ ବିହୁ’ ଉଦୟାପନର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଶସମୁହ ପ୍ରତିଜନ କୃଧିକ ସନ୍ତାନର ଲଗତେ ଅସମପ୍ରାଣେ ଅନୁଧାରନ କରେ। ଏହି ପୂର୍ବାତନ କୃଷି, ସଭ୍ୟତା-ସଂକ୍ରତିରେ ଅସମୀୟା ଜାତିକ ସ୍ମରହିମାରେ ଉତ୍ସାହିତ କରି ବାର୍ଥିଛି। ସମସ୍ତର ସୌତତ ବୀତି-ନୀତି, ପରମ୍ପରାଦିର ସାମାନ୍ୟ ଲାଗୁ ହେଲେଓ ବାପତିସାହୋନ ଏହି ଏତିହ୍ସିକ ଅସମୀୟା ସମାଜ ଜୀବନକ ଆଦ୍ୟପିଣ୍ଡ ଏକ ବର୍ଣମା ବ୍ୟପତ ଉତ୍ସାହିତ ଆହେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନାଦିକାଳରେ ଏହି ସଂକ୍ରତି ବର୍ତ୍ତି ଥାକିବ ଅସମୀୟାର ପ୍ରାଣପଦନ ସ୍ଵକଷେପେ।

অসমৰ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখনক বিশেষভাৱে পোহৰাই ৰখাত মাঘ অৰ্থাৎ ভোগালী বিহু উৎসৱৰ ঐতিহ্যময় পৰম্পৰাৰ অবিহণা সততে মনকৰিবলগীয়া। যিহেতু কৃষকৰ হালখন আৰু শিপিনীৰ তাঁতশালখনক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই বিহু সংস্কৃতিৰ সাতামপুৰুষীয়া ঘাই শিপাডাল তজবজীয়াকৈ সংৰোপিত হোৱা বুলি সংস্কৃতি সচেতন সমাজে স্থাকাৰ কৰি আহিছে। অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠী যেনে—তিৱা, বড়ো, কছুৱী, কাৰি, মিচিং, গাৰো, মিৰি, চাওতাল আদিকে উল্লেখ কৰি সকলো জনগোষ্ঠীৰ লোক সমাজত ই ভিন্ন ভিন্ন নামেৰে, মাঘ বিহুৰ পৰম্পৰাবে কৃষিভিত্তিক লোক-উৎসৱসমূহ সেই সেই লোকে অতি আদৰ-যত্ত্বে পালন কৰি অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ পুৰাতন ছবি এখন নিপোটলকৈ অংকন কৰিছে। অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলেও বিভিন্ন পৰম্পৰা আৰু বীতি-নীতিৰে ভোগালী বিহু পালন কৰা দেখা যায়। এইক্ষেত্ৰত কাৰিসকলৰ হাঙ্গা-কেকান, ডিমাচাসকলৰ বিচু, তিৰাসকলৰ মাঝী উৎসৱ, বাভাসকলৰ মাঝী বিহু, নেপালীসকলৰ মাঘ সংক্রান্তি, মিচিংৰ মাগ আগৰাতি, চাহ জনগোষ্ঠীসকলৰ টুচু পৰব আদি উল্লেখনীয়। সকলো জনগোষ্ঠীয়ে উদযাপন কৰা এই লোক-উৎসৱৰ সময়ো ভোগালী বিহুৰ সময়েই। এই সকলো উৎসৱেই সময়ৰ বার্তা বিলাই সাৰ্বজনীন উৎসৱৰূপে পৰিগণিত। ঠাইভেদে যদি ওৱা আচাৰ-ৰীতি, অনুষ্ঠান আৰু পৃথক পৰম্পৰাবে পালিত হয় এই সমস্ত লোক-উৎসৱেই সম্মৰ্ত্তি, সমন্বয়ৰ আনন্দেৰসৱৰূপে স্বীকৃত। এই বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ সাংস্কৃতিক বার্তাই অসমীয়া সাংস্কৃতিক সমাজখনক মহিমামণ্ডিত কৃপত তুলি ধৰিছে। যিটো সততে বিৰল। মাঘ বিহুৰ পৰম্পৰা অনুসৰি কৃষকৰ শহিচ ভূমিৰ সোণগুটি চপোৱাৰ পৰাৰ্তাৰ সময়ত মকৰ সংক্রান্তিৰ দিনটোত সকলোৰে মিলি মাঘ বিহু উদযাপন কৰে। এই বিহুৰ সৈতে আগি পূজাৰো নিয়ম সংযুক্ত আছে। অগ্নিদেৱতাক সন্তুষ্টি কৰিবলৈ ঘাই মেজি, থল মেজি (পথাৰত) আদি সাজি শৃঙ্খা সহকাৰে, স-তক্কিৰে অগ্নিদেৱতাৰ ওচৰত প্ৰার্থনা কৰিবৰ নিমিত্তে পুৰাতেই গা-পা থুই মেজিৰ ওচৰত আঁচু লৈ প্ৰণিপাত জনায়। মন্ত্ৰ পাঠ কৰি অগ্নিক পূজা কৰে। কিয়নো এই অগ্নি—‘অমৃতৰ শিশিৰে বহি’ অৰ্থাৎ অগ্নি অমৃতৰ দৰে। ৰাতিটো উজাগৰে থাকি ৰাতি নৌপুৰাওঁতেই মূল (ঘাই) মেজি জুলায় আৰু মনৰ অভীষ্ট সিদ্ধিৰ বাবে অগ্নিদেৱতাক সেৱা জনাই গায়—

‘অগ্নি প্ৰজ্ঞলিতং বদে, চতুঃৰ্বণ হৃতাশনম।’

সুৰূপ-বৰ্ণং মণ্গলম, জ্যোতি কৃপায়তে নমঃ॥

মেজি শব্দটো সংস্কৃত মেঘ শব্দৰ পৰা আহিছে। সাহিত্যাচাৰ্য ঘড়েওৰ শৰ্মাৰ মতে—‘জীৱনী শক্তিয়েই অগ্নি। এই অগ্নিৰ পূজা নকৰিলে মানুহ জীৱাই থাকিব নোৱাৰে। মানুহৰ তেজ, বল, বুদ্ধি, প্ৰেৰণা সকলোৰে প্ৰতীক অগ্নি। বেদৰ অগ্নি চিৰযোৱনৰ প্ৰতীক। ভোগালী বিহুৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যটু হ'ল—মেজি জুলাই অগ্নিদেৱতাক পূজা কৰা আৰু এই বিহুত পালন কৰা বিশেষ পৰম্পৰা যেনে—ম'হ যুঁজ, বুলবুলি চৰাইৰ যুঁজ, মাঘ বন্ধা, কণী যুঁজ, কুকুৰা যুঁজ আদি। তাহানিতে আহোণ মাহৰ পৰাই পথাৰৰ লথিমী কৃষকৰ গৃহলৈ আদৰি অনাৰ সমান্বালকৈ মাঘ বিহু উৎসৱৰ প্ৰস্তুতিৰ উমান পোৱা গৈছিল। কুকুৰাৰ ডাকতেই উঠি গৰু, ম'হৰ গাড়ীৰে ধান দাবলৈ যোৱা ডেকা-গাভৰহিতৰ গীতে-মাতে মাঘ বিহুৰ আগজাননী দিছিলহি।

নৰাছিঙ্গা উৎসৱৰ পৰম্পৰা-ৰীতি

মাঘ বিহু উৎসৱৰ প্ৰাক্প্ৰস্তুতিৰ সময়ৰ এক মাদকতাপূৰ্ণ বীতি ‘নৰাছিঙ্গা’ উৎসৱেও অসমীয়া কৃষিজীৱী সমাজেই নহয় অসমীয়া জনজীৱনক এক যুগমীয়া ঐতিহ্যৰ মহড়ৰে সমৃদ্ধ কৰি ৰাখিছে। এই পৰম্পৰাৰ মাজত অসমীয়া সকলো জনগোষ্ঠীৰ লোকৰে ভিন্ন বচ্চি, ভিন্ন কৃষ্টি, বীতি-নীতিৰে ‘নৰাছিঙ্গা’ উৎসৱ পালন কৰাটোও সহজেই অনুমেয়। ঠাইভেদে যি নামেৰেই কোৱা নহওক কৃষকৰ প্ৰধান কৃষিভূমিৰ শহিচ চপোৱাৰ শেহৰ দিনটোৰ আনন্দ, উল্লাস, উৎসৱমুখৰ পৰিৱেশৰ এই স্বতঃফূৰ্ত প্ৰকাশ ‘নৰাছিঙ্গা’ উৎসৱ। দল বাঞ্ছি কৃষকৰ চোতালৰ পৰা পথাৰৰ সোণগুটি চপোৱাৰ উদ্দেশ্যে যোৱাৰ সময়ৰে পৰা কৃষক দারণীহিতৰ মন উলাহে নথৰা। ভোগালীৰ বতৰত ভোগৰ জা-জলপান ভিন্ন তৰহৰ খাদ্য বাঞ্ছনৰ সোৱাদ লৈ, দৈ, গুৰ, পিঠাৰ জুতি লৈ ধান দাই অতাবাৰ সময়ত কেইগোছামান ধান পথাৰতে এৰি সেৱা-সংক্রাব কৰি চাৰাই-চিৰিকচিৰ বাবেও থৈ অহাটোও আমাৰ কোনো কোনো সমাজত পৰিলক্ষিত। দারণীহিতৰ কোনো কোনোৰে মূৰত ধানৰ ডাঙৰী তুলি লৈ সৰাঙ্গৰে মিলি ঢোলে-তালে গীত জুবি গৃহাভিমুখী হয়। গীতে-মাতে আনন্দ-উল্লাসেৰে অহা সেইসকলক ধূপ-ধূনা জুলাই গৃহস্থৰ পদ্মলিৰ পৰাই আদৰি অনা, তেৰাসৱক আপ্যায়ন কৰাই সন্তুষ্টি কৰা হয়। লথিমীক আদৰাৰ পৰম্পৰাগত বৰ্ণন্য কৃষ্টিয়েও অসমীয়া সমাজ-সংস্কৃতিৰ সোণালী ঐতিহ্যৰ মূর্তিমান ৰূপ পৰিষ্ফুট কৰে। এই পুৰাতন ঐতিহ্যই অসমৰ কৃষক জনতাৰ লগতে সমগ্ৰ অসমপ্ৰাণক এক অনাৰিল প্ৰশাস্তিৰে উচ্ছুসিত কৰি ৰাখিছে।

শেষত ‘পথাৰ আমাৰ, বজাৰ আমাৰ’ বুলি কোৱা অসমীয়া সমাজৰ কৰ্মসংস্কৃতিৰ প্ৰতি উদাসীনতাই এই পুৰাতন ঐতিহ্যৰ ছবিখন জ্ঞান কৰাৰ আশংকাই ব্যথিত কৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে—‘সুপুত্ৰ কৃষিহনা, সুজুল বৰযুণ’ বোলা উক্তিৰ মৰ্ম বুজি কঁকালত টঙ্গলি বাঞ্ছি সেউজ বিশ্বৰৰ সূচনা কৰি কৃষিভূমিৰ সোণগুটি চপোৱলৈ অতি আগ্ৰহী হৈ স্বাভিমানেৰে ঐতিহ্য পৰম্পৰাক জীয়াই ৰখাৰ প্ৰয়ত্ন কৰাটো প্ৰয়োজন। সেয়ে হ'লেহে কৃষ্টি-সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ আন্দোলনো সেউজীয়া আৰু ছদ্মোগ্য হ'ব।

বাজুড়া ছিন্নি

শ্রেণীকৃত বহুমান

অসম এখন কৃষিপ্রধান বাজ্য। ইয়াত বসবাস কৰা আন জনগোষ্ঠীসকলৰ দৰে গৰীয়াসকলৰো মূল জীৱিকা কৃষিয়েই আছিল। বিশেষকৈ আজিৰ পৰা কিছু বছৰৰ পূৰ্বনৈকৈ প্ৰায় অধিকাংশ অঞ্চলয়েই কৃষিজীৱী আছিল। খেতিৰ চাউলখিনি, বাৰীৰ শাক-পাচলি, ফল-মূল, তামোল-পাণেৰে ঘৰসমূহ নদন-বদন আছিল। তাহানিৰ কৃষিজীৱীসকলৰ বাবে শালি খেতিটোৱে মুখ্য আছিল। সেই কাৰণে গৰীয়াসকলে শালি খেতিৰ ভুই ৰোৱাৰ আগে এই খেতিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পৰ্যাপ্ত বৰষুণ-পানীৰ বাবে, পোক-পতংগৰ পৰা খেতি বক্ষা কৰিবলৈ, ফচল ভাল হ'বলৈ, গাঁৰুৰ সকলো অপায়-অমৎগল দূৰ হ'বৰ বাবে গাঁৰুৰ মছজিদত বাজহৰাকৈ পৰম কৰণাময় আল্লাৰ ওচৰত দোৱা বা প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। ইয়াক বাজহৰা ছিন্নি বুলি কোৱা হয়। ই মূলতঃ কৃষিৰ লগত জড়িত এক পৰম্পৰা। পূৰ্বে সাধাৰণতে জেঠ মাহত এই ছিন্নিৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। এই অনুষ্ঠানৰ বাবে পূৰ্বে গাঁৰুৰ ঘৰেপতি পিঠাগুৰি, চাউল, খৰি আৰু এক নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ ধন বৰঙণি হিচাপে লোৱা হৈছিল। পিঠাগুৰিৰ পৰা সানিকি পিঠা বনোৱা হৈছিল। এই পিঠাবোৰ ডাঠ আছিল। একো একেটা পিঠাৰ ওজন আধাৰ পৰা এক কেজিপৰ্যন্ত হয়। তাৰ লগত গৰু মাংসৰ তৰকাৰী বনোৱা হয়। কিছু কিছু অঞ্চলত ম'হৰ মাংস তৰকাৰী, আন কিছু কিছু অঞ্চলত গৰু-ম'হৰ দুয়োবিধ মাংসৰ তৰকাৰী বনোৱা হয়। তদুপৰি সানিকি পিঠা সৰু সৰু কৈ টুকুৰা-টুকুৰা কৰি গুড়ত সিজাই মালিতা তৈয়াৰ কৰা হয়। এইখনি প্ৰস্তুতি গাঁৰুৰ ডেকা-বৃত্তা সকলোৱে মিলি মছজিদৰ প্ৰাঙ্গণত এদিন পূৰ্বে পৰা আয়োজন কৰে। উক্ত বাজহৰা ছিন্নি লৈ দাঁতিকায়বীয়া গৰীয়া গাঁৰুৰ মূৰবী সকলোকো নিমন্ত্ৰণ জনোৱা হয়। নিৰ্দিষ্ট দিনা আল্লাৰ ওচৰত বাজহৰাভাৱে দোৱা বা প্ৰাৰ্থনা জনোৱা হয়। দোৱাৰ পাছত উপস্থিতি কিছুসংখ্যকে মছজিদতে কিছু পৰিমাণৰ খাদ্য গ্ৰহণ কৰে। এই বাজহৰা ছিন্নিত পূৰ্বতে মৰগীয়া গছৰ পাত, ভাইকলৰ পাত, ডিমকু গছৰ পাত আদিত খাদ্য গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। বাকী মাংস, পিঠা, মালিতা প্ৰত্যেক ঘৰ মূলীৰ হিচাপত বিতৰণ কৰা যায়। ইয়াক পছকী ভাগ বুলি জনা গৈছিল। অতীতত এই ছিন্নি বিতৰণ কৰাৰ এক নিৰ্দিষ্ট নিয়ম আছিল। ঘৰেপতি এখন ডাঙৰ হেতাৰে এক হেতো আৰু ঘৰৰ সদস্য সংখ্যা অনুসৰি এখন সৰু হেতাৰে ছিন্নি দিয়া হৈছিল। এনেদৰে সন্দৰ্ভায় পিঠা, মালিতা আৰু মাংস ভাগ কৰি বাইজিৰ মাজত বিতৰণ কৰা হয়। নামনি অসমত বিশেষকৈ হাজো অঞ্চলত পিঠাৰ পৰিবৰ্তে ভোজ-ভাত কৰা হৈছিল। বিশিষ্ট সাহিত্যিক তথা কটন কলেজৰ আৱৰী বিভাগৰ প্ৰাক্তন অধ্যাপক ড. পিটেনুৰঞ্জন আহমেদ ডাঙৰীয়াই কৈছিল। ঘৰেপতি পইচা আৰু চাউল বৰঙণি তুলি ভোজৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। ছিন্নি ঠাইভেদে বহু অঞ্চলত প্ৰচলিত আছে। কিছু আধুনিক পৰিশ্ৰেৰে মছজিদসমূহত আজিও বাজহৰা ছিন্নি পতা হয় আৰু কৃষিকৰ্মৰ সফলতা, বিভিন্ন বোগ-ব্যাধিৰ পৰা পৰিত্রাণ আৰু বিশ্বাসি বিচাৰি বাজহৰা দোৱা কৰা হয়।

গ্রীটিংছ কার্ড

শপ্পি বৰা বৈশ্য

গ্রীটিংছ কার্ড — নতুন বছৰৰ শুভেচ্ছা জনাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা এটা সময়ৰ অন্যতম সম্পদ। যাৰ অবিহনে নতুন বছৰৰ শুভেচ্ছা যেন আধুক্যৰা আছিল। আমি স্কুলত পঢ়ি থকা সময়ত নৰবৰ্ষ বুলি ক'লৈ প্ৰথম মনলৈ অহা কথাটোৱেই হৈছে গ্রীটিংছ কার্ড। ইংৰাজী নতুন বছৰৰ শুভেচ্ছা জনাবলৈ এজনে আন এজনক গ্রীটিংছ কার্ড দিবাৰ মাদকতা আছিল সুকীয়া। সৰু-ডাঙৰ, হাতেৰে বনোৱা, দোকানৰ পৰা কিনা আদি নানা ধৰণৰ গ্রীটিংছ কার্ড এটা সময়ত সকলোৰে ঘৰে ঘৰে ভবি আছিল। এখনৰ পিছত এখনকৈ গ্রীটিংছ কার্ডৰোৰ চিলাই বেৰত ওলমাই বখা দৃশ্য আছিল সুলভ। গ্রীটিংছ কার্ড সকলোৰে মৰম আৰু আদৰৰ আছিল। কিন্তু লাহে লাহে ইয়াৰ জনপ্ৰিয়তা কমি আহিবলৈ ধৰিলে। মোবাইলৰ প্ৰচলন বৃদ্ধিৰ লগে লগে গ্রীটিংছ কার্ডৰ সলনি মেছেজৰ যোগে শুভেচ্ছা আদান-প্ৰদান হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এনেকোয়ে ক্ৰমাং গ্রীটিংছ কার্ডৰ সমাদৰ কমি আহিবলৈ ধৰিলে। অৱশ্যে এতিয়াও গ্রীটিংছ কার্ড পোৱা যায়। কিন্তু ইয়াৰ পূৰ্বৰ জনপ্ৰিয়তা যেন আগৰ দৰে নাই।

অতীজৰে পৰাই শুভদিনত উপহাৰ হিচাপে কার্ডৰ ব্যৱস্থা প্ৰচলন হৈ আহিছে যদিও আধুনিক গ্রীটিংছ কার্ডৰ জন্মদাতা বুলি ইংলেণ্ডৰ ‘যোছেফ চি হচ্ছিল’ নামৰ লোকজনকে কোৱা হয়। ১৮৪৩ চনত যোচকে তেওঁৰ প্ৰিয়বন্ধু ছাৰ হেন্ৰী ক'লৈ বৰদিনৰ শুভেচ্ছা জনাবলৈ আঁকি দিয়া কাৰ্ডখনকে আধুনিক গ্রীটিংছ কার্ডৰ প্ৰথম বুলি আখ্যা দিয়া হয়। এই গ্রীটিংছ কাৰ্ডখনত লিখা আছিল “A Merry Christmass and A Happy New Year”। প্ৰথম মহাসমৰৰ সময়ত সৈনিকসকল যেতিয়া ঘৰৰ পৰা দূৰৈতে কোনো অজান দেশ, অজান ঠাইত যুদ্ধত লিপ্ত থাকিবলগীয়া হৈছিল তেতিয়া বৰদিন, নতুন বছৰ আদিত ঘৰৰ মানুহ, আঞ্চলিক সুৰিৱ আৰু তেওঁলোকলৈ মৰম-শুভেচ্ছাৰে গ্রীটিংছ কার্ড পঠিয়াইছিল। দ্বিতীয় মহাসমৰে এই পৰম্পৰা বহুগুণে বढ়াই তোলে। ফলত সমগ্ৰ বিশ্বতে গ্রীটিংছ কার্ড অধিক জনপ্ৰিয় হৈ পৰিল।

গ্রীটিংছ কার্ডৰ জনপ্ৰিয়তা মোবাইল, হোৱাটছআপ, ফেচবুক, আধুনিক ন ন উপহাৰ সামগ্ৰীয়ে কিছু পৰিমাণে কয়াই দিছে যদিও ইয়াৰ নিজস্বতা কমা নাই। এতিয়াও বহুতে ভিন্ন সময়ত কাৰ্ড উপহাৰ হিচাপে প্ৰদান কৰে। সৰু ল'ৰা-ছোৱালোৰোক জন্মদিন, নতুন বছৰ, শিক্ষক দিৱস আদিত নিজ হাতেৰে ছবি আঁকি বা ঘৰতে আন ধৰণে কাৰ্ড বনাবলৈ উৎসাহ দিব পাৰো। তেমে কৰিলে শিশু মনৰ সংজনীলতা বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে গ্রীটিংছ কাৰ্ডৰোৱা সমাদৰ অক্ষুণ্ণ বাখিব পৰা যাব। অন্য উপহাৰতকৈ নতুন বছৰত গ্রীটিংছ কাৰ্ড এখনৰ আদৰ সদায়েই আমাৰ বাবে বিশেষ।

গ্রন্থমেলা

শিরোনাম

এতিয়া গ্রন্থমেলার বর্তব। গ্রন্থ সুবাসেরে মুখৰ হৈছে চৌপাশ। ন ন অনুভূতি প্রকাশত ব্যস্ত হৈ পৰিছে ছপাশালবোৰ। উখল-মাখল মন লেখক
আৰু সাহিত্য অনুবাদীৰ। সকলোৱে কয়— সন্তান প্ৰসৱ কৰাৰ দৰেই যন্ত্ৰণা আৰু মধুৰতা অনুভৱ কৰে গ্রন্থ উন্মোচনৰ সময়ত এজন লেখকে। মই
ভাবোঁ অনুভূতিক শব্দ-বাক্যবে সজাৰ জনা লোকৰ আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠ দিন হ'ল তেওঁৰ এখন গ্রন্থ উন্মোচনৰ দিন। সেই দিনৰ অনুভৱ এশাৰী বাক্যবে
কেতিয়াও বৰ্ণনা কৰিব নোৱাৰিব। নিজৰ কলিজাৰ গুগণগুগনিবোৰ ছপা আখৰৰ সাজ পিঙ্গলে বৰ শুৱনি দেখি। এখন নতুন গ্রন্থৰ বৰ আৰক্ষণীয় গোৱাঙ
এটাৰ আছে। যিটো সুন্ধানে শৈশবৰ পাঢ়াশালিৰ দিনবোৰলৈ মনটো উৰুৱাই লৈ যায়। নতুন পাঠ্যপুথিৰখন হাতত পৰাৰ লগে লগে এটা অস্তুত শিহৰণ
হৈছিল। কিতাপখন নাকৰ কাষলৈ নি গোঞ্জ লৈ চোৱাটো হয়তো বহুতৰে এটা প্ৰিয় সময় আছিল। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই পৃথিৰীখন বহু ওপৰলৈ
লৈ গৈছে যদিও কেৱল মেচিনৰ ব্যৱহাৰে মানুহক বিজ্ঞ কৰি তুলিব বুলি মই নাভাবো। এজন ব্যক্তি সৰ্বতোপ্রকাৰে বিজ্ঞ হ'বলৈ হ'লে এখন গ্রন্থ স্পৰ্শ
কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। গ্রন্থ এখন অধ্যয়ন কৰাৰ হেঁপাহ জাগত কৰাটো প্ৰতিগ্ৰাকী অভিভাৱকৰ গুৰুদায়িত্ব। নৰপত্ৰজন্মই ছপা আখৰৰ প্ৰতি মোহ
নাৰাখিলে হৈবাই যাৰ পাতুৰে বা পাঠক নামৰ শব্দটি। প্ৰায় অক্টোবৰৰ পৰাই আসমৰ বিভিন্ন জিলাত আৰম্ভ হয় গ্রন্থমেলা। মোবাইল ফোন প্ৰচলন হোৱাৰ
আগৰ প্ৰজন্মই হেঁপাহেৰে গ্রন্থ এখন ক্ৰম্য কৰিবলৈ আহা দেখিলে হৃদয় জুৰ পৰি যায়। নতুন নতুন গ্রন্থৰ জন্ম সাহিত্যজগতৰ এটা অতি ভাল দিশ। কিন্তু
গ্রন্থ এখন কিনিবলৈ নাহি কেৱল ছেলফি পাইণ্টত ফটো উঠাৰ হাবিয়াস থকা এচামৰ বাবেই গ্ৰন্থজগতলৈ নএগৰ্থক চিন্তা আছে। আমি প্ৰকৃততে দোবিছো
কোন দিশে ? অতি আধুনিকতাৰাদে সঁচাৰোৰ ধাস কৰি পেলোৰা নাইনে ? সাহিত্যৰ পাঠক নাই সেই কথা নহয়, পাঠক আছে। কিন্তু পাঠকৰ সংখ্যা
পূৰ্বতকৈ কমিহে বুলি পুথি বিক্ৰেতাসকলে প্ৰাচাৰ মাধ্যমৰ জৰিয়তে আৰগত কৰিলে মনবোৰ বেয়া লাগে। অনুভূতিশীল মানুহৰ মৈলামৰ চৰ্চা অবাহত
থাকিবলৈ হ'লে পাঠকৰ মাজত সক্ৰিয়তা লাগিব। অনুভূতিব প্ৰকাশ নহ'লে বৈ যাৰ সৃষ্টি। শব্দৰ মালিতাৰে সৃষ্টি হোৱা ধূমীয়া ধূনীয়া লেখাবোৰেই
আলোড়ন তোলে হৃদয়ত। বাৰ্তা কঢ়িয়াই লৈ যায় প্ৰতিটো প্ৰজন্মলৈ। সেয়ে প্ৰতিটো শতিকাতেই এখন গ্রন্থমেলাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে। নৰপত্ৰজন্মই
আদৰি লওক সাহিত্যৰ ন ন অনুভূতিক। তেহে অনুভূতিশীল হৈ থাকিব প্ৰতিজন ব্যক্তি। ধৰাত জীয়াই থাকিব মানৱতাৰ সতা। ছপা আখৰৰ মাদকতাত
লেখকসকলেও উজ্জীৰিত হৈ পৰিব। আমি অপেক্ষাৰত— গ্রন্থমেলাই বিলাই দিয়ক নতুন গ্রন্থৰ সুগন্ধি কিম্বা প্ৰজন্ম চিৰঞ্জীৰ মন্ত্ৰ।

অসমীয়া ভাষা-চাহিত্যৰ মূলোধাৰ ‘চৰিত পুথি’ কিছু আলোকন্মাত্ৰ

শৈলী বীৰেশ্বৰ বাভা

চৰিত পুথিসমূহ মূলতঃ শংকৰদেৱ, মাধৰদেৱ, হৰিদেৱ আৰু দামোদৰদেৱৰ জীৱন আধাৰিত। বচনাৰ ধৰণ অনুসৰি চৰিত পুথিসমূহক দুই ভাগত ভগোৱা হয়— পদ্য চৰিত আৰু গদ্য চৰিত। যাক শংকৰোভৰ যুগৰ সাহিত্য বুলি কোৱা হৈছে। চৰিত পুথিৰ গদ্যবীতি সহজ-সৰল আৰু পোনপটীয়া ভাষাৰ। চৰিত পুথিৰ গদ্যত প্ৰাচীন অসমীয়া গদ্যৰ ঠাঁচ, প্ৰচলিত কথ্যবীতিৰ প্ৰয়োগ আৰু আধুনিক অসমীয়া গদ্যৰ আৰঙ্গণি উল্লেখযোগ্য দিশ। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু তেওঁৰ প্ৰিয় শিয় মাধৰদেৱৰ প্ৰামুখ্যে বিশিষ্ট সন্ত-মহন্তসকলৰ মৃত্যুৰ পাছত তেওঁলোকৰ জীৱনকথাক সামৰি লৈ চৰিত পুথিসমূহ বচনা কৰা হয়। অসমীয়া চৰিতকাৰসকলে তেওঁলোকৰ গুৰুসকলক অৱতাৰী পুৰুষ হিচাপে মানিছিল। সেইবাবে চৰিতকাৰসকলে চৰিতবোৰত সন্ত-মহন্তসকলৰ ব্যক্তিগত জীৱনক বিশেষ গুৰুত্ব নিদি তেওঁলোকৰ অলৌকিকতা আৰু অতিপ্ৰাকৃত জীৱনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিহে এই পুথিসমূহত ধৰ্ম অনুষ্ঠানৰ প্ৰসাৱ ইতিহাস, গুৰুসকলৰ ধৰ্মীয়জীৱন, সত্ৰ অনুষ্ঠানসমূহৰ বিকাশ, বৈষ্ণব নীতি-নিয়ম আৰু বিভিন্ন সামাজিক-সাংস্কৃতিক ইতিহাসৰ সমল আছে। বৈষ্ণব গুৰু শংকৰদেৱ, মাধৰদেৱ, দামোদৰদেৱৰ জীৱন চৰিতক কেন্দ্ৰ কৰি তেওঁ লোকৰ শিয়সকলে এই জীৱনীমূলক সাহিত্যৰ বচনা কৰিছিল।

বৈষ্ণব গুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু তেওঁৰ প্ৰিয় শিয় মাধৰদেৱৰ প্ৰামুখ্যে বিশিষ্ট সন্ত-মহন্তসকলৰ মৃত্যুৰ পাছত তেওঁলোকৰ জীৱনকথাক সামৰি লৈ চৰিত পুথিসমূহ বচনা কৰা হয়। সপ্তদশ শতিকাৰ আৰঙ্গণিবে পৰা সপ্তদশ শতিকাৰ শেষৰ সময়খনিনয়েই চৰিত পুথিৰ উক্তৰ আৰু বিকাশৰ সময়। শংকৰদেৱ, মাধৰদেৱ আৰু মহাপুৰুষসকলৰ মৃত্যুৰ পাছত তেওঁলোকৰ কাৰ্য আৰু গুণাবলী কীৰ্তন কৰাটো সত্ৰীয়া ভক্তসকলৰ এটা প্ৰধান ধৰ্মকাৰ্যকপে পৰিগণিত হৈছিল। শিয়সকলক আগত লৈ সত্ৰাধিকাৰে ধৰ্মবিয়ক কথা আলোচনা কৰাৰ উপৰি সময়ে সময়ে মহাপুৰুষসকলৰ জীৱন কাহিনীও বৰ্ণনা কৰিছিল আৰু শিয়সকলেও ধৰ্মগ্রন্থৰ দৰেই সেই কাহিনীবোৰ ভক্তিভাৱে শুনি গৈছিল। মহাপুৰুষসকলৰ জীৱন-কাহিনীসমূহ পোনতে লিপিবদ্ধ হোৱা নাছিল; নাইবা শিয়সকলেও লিপিবদ্ধ কৰাৰ কথা ভৱা নাছিল, কিন্তু কিছুকাল যোৱাৰ পাছত কিছুমান শিয়ত গুৰুগৰূপ্যবাত বাগৰি আহা কাহিনীবোৰ লিপিবদ্ধ কৰিবলৈ ধৰিলে। এনেদৰে লিপিবদ্ধ কৰা গ্ৰন্থসমূহেই হ'ল চৰিত পুথি। বৈষ্ণব গুৰুসকলৰ জীৱন চৰিত অৰ্থাৎ গুণ-গৰিমা জনসাধাৰণৰ আগত ব্যক্ত বা প্ৰকাশ কৰাৰ উদ্দেশ্যৰে চৰিত পুথিসমূহ বচনা কৰা হৈছিল বুলি কোৱা হয়। এইদৰে গুৰুৰ গুণ-গৰিমা তথা জীৱন দৰ্শনৰ ওপৰত শিয়ৰ দ্বাৰা সাহিত্য বচনা কৰা প্ৰথাটোক চৰিত তোলা পৰম্পৰা বুলি জনা যায়। চৰিত পুথিসমূহৰ বচনাৰ সময় সপ্তদশ শতিকা। সত্ৰৰ ভক্তসকলে গুৰুৰ গুণ-গৰিমা আলোচনা কৰা প্ৰক্ৰিয়াটোক এটা প্ৰধান ধৰ্ম কাৰ্য বুলি মানিছিল। প্ৰথম অৱস্থাত চৰিত পুথিসমূহ মুখে মুখে প্ৰচলিত হৈছিল। পিছলৈ সত্ৰৰ শিয়সকলে এই মুখে মুখে প্ৰচলিত মহাপুৰুষসকলৰ জীৱন-কাহিনীসমূহ লিখিবলৈ লয়। লিপিবদ্ধ গ্ৰন্থসমূহক চৰিত পুথি বুলি কোৱা হয়। বিৰিপঞ্চ কুমাৰ বৰচৰাৰ মতে চৰিত পুথিসমূহৰ বুদ্ধদেৱৰ চৰিত্রাবলীৰ সৈতে সাদৃশ্য আছে।

সপ্তদশ শতিকাৰ শেষাৰ্থত বামানন্দ দিজে ‘গুৰু চৰিত’ পুথিখন প্ৰণয়ন কৰে। ইয়াত তেওঁ মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ জীৱনী আৰু ঘটনাবলী সংযোগিত কৰিছে, লগতে তাতে মাধৰদেৱ আৰু ভৱানীপুৰীয়া গোপাল আতাৰ চৰিত্রিও বৰ্ণনা কৰা হৈছে। আতাৰ চৰিত্রিখনি বামগোপালে লিখা। এওঁ বামানন্দেৱ পুত্ৰ বামানন্দ ‘গুৰু চৰিত’ ত বক্তব্যৰ যুক্তি আৰু বিশ্লেষণাত্মক দৃষ্টিভঙ্গী বিদ্যমান। বামানন্দৰ ‘গুৰু চৰিত’খন পোনতে হৰিবিলাস গুপ্তই ১৯০০ শ্ৰীষ্টাবৃত সম্পাদন কৰি ছপাইছিল। পিছৰ কালত উপেন্দ্ৰচন্দ্ৰ লেখাৰভাৱে ‘কথা গুৰু চৰিত’ সম্পাদনা কৰে। মহাপুৰুষসকলৰ উত্তৰকালত অসমত সত্ৰায়ন পৰ্বৰ সূচনা হৈছিল, একেদৰে সত্ৰসমূহৰ প্ৰভাৱপুষ্ট হৈ গাঁৰে-ভুঞে শংকৰদেৱৰ জীৱিত কালছোৱাতেই থান-সত্ৰসমূহত বৈষ্ণব ভক্ত সমাজৰ উপাস্য দেৱতাৰ চৰিত্র কীৰ্তন কৰা হৈছিল। কিন্তু শংকৰদেৱৰ মৃত্যুৰ পাছত অসমৰ বৈষ্ণব সত্ৰসমূহ বিভিন্ন কাৰণত ব্ৰহ্ম, পুৰুষ, নিকা আৰু কাল সংহতিৰূপে চাৰিটা থুলত বিভক্ত হৈ পৰিল। এই চাৰিওটা সংহতিতে নাট, গীত, ঘোষা বচনা কৰাটো সত্ৰীয়া গুৰুসকলৰ প্ৰধান কৰ্তব্যকপে পৰিগণিত হৈছিল। শংকৰদেৱৰ মৃত্যুৰ পাছত মাধৰদেৱৰ গুৰুবাক্যকে পালন কৰি শংকৰ গুৰুৰ চৰিত্র পাঠ কৰিবলৈ লৈছিল। সত্ৰৰ ভক্তসকলে পোনপথমতে মাধৰদেৱৰ পৰাই গুৰুকথা শুনিবলৈ সুযোগ পাইছিল। মাধৰদেৱৰ নামঘোষাৰ বিভিন্ন স্তৱকত গুৰুৰ গুণ-গৰিমা উল্লেখ কৰিছে। মাধৰদেৱৰ লেখনিতে গুৰুৰ বণ্ডনা নাইবা লীলা চৰিত বৰ্ণনাৰ পোনপথম আভাস পৰিলক্ষিত হয়। মাধৰদেৱৰ চৰিততোলা প্ৰথা, নামঘোষাৰ স্তৱকত বৰ্ণনা কৰা গুৰুৰ গুণ, গৰিমা আৰু বণ্ডনাৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ তেওঁৰ পৰবৰ্তী ভক্তসকলে চৰিত বচনা কৰাৰ আদৰ্শ লাভ কৰিছিল। মাধৰদেৱৰ বাহিৰেও শংকৰদেৱৰ সমসাময়িক শাস্ত্ৰজ্ঞ বা পণ্ডিত আচাৰ্যসকলেও শংকৰদেৱক গুৰু, পৰমপুৰুষ, ভগৱানৰ অংশ বা কলা অৱতাৰ বুলি স্থীকাৰ কৰি গৈছে। এই সকলৰ ভিতৰত বাম সৰস্বতী, অনন্ত কণ্ডলি, শ্ৰীধৰ কণ্ডলি, সুকৰি শেখৰ, নাৰায়ণ ঠাকুৰ আৰু উল্লেখযোগ্য। অসমীয়া বৈষ্ণব সমাজত, সত্ৰীয়া সংস্কৃতিত এইধৰণৰ চৰিত চৰ্চা কৰা প্ৰথাটোকে চৰিত তোলা প্ৰথা বুলি কোৱা হয়।

ଆମ୍ବାଦେଶ ଏକାନ୍ତ ଯକ୍ଷିଗତ

ପ୍ରମୀ ନାଥ

ଆବର୍ଣ୍ଣନିତେ ସକଳୋଲେକେ ଇଂବାଜୀ ନରବର୍ଯ୍ୟ ଶୁଭକାମନା ଜନାଲୋ । ଏହି ସଂଖ୍ୟର ପରା ମୋର ମନତ ବେଖାପାତ କରା ବିଷୟବସ୍ତୁକ ଆପୋନାଲୋକର ମାଜଲେ ଆନିବଲେ ଚେଷ୍ଟା କରିମ । ଆଜି ମୋର ମନଲେ ଇଂବାଜୀ ନରବର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ମାଧ୍ୟ ବିହୁର କଥା ମନଲେ ଆହିଛେ । ଅତୀତ ଆବଶ୍ୟକ ବର୍ତ୍ତମାନର ଉଦୟାପନ କରା ଧରଣ-କରନ ସଲନି ହାଲ । ତଥାପି ଇଯାର ମାଦକତାହି ଆମାକ ସୁକୀଯା ଆମେଜ ଦିଛେ । ସବୁ ଥାକୋଠେ ଇଂବାଜୀ ନତୁନ ବର୍ଷର ଆଗମନର ଆଗତ ବର୍ଷରେକୀୟା ପରୀକ୍ଷାର ବିଜାଲ୍ଟ ବାବେ ଭୟ ଭୟ ବୈ ଆହିଲେ । କି ବା ବିଜାଲ୍ଟ ହୁଯା!! ୩୧ ଡିଚେମ୍ବର ଆଗତ ବିଜାଲ୍ଟ ଓଲାଇ ଯାଏ । ନତୁନ ଶ୍ରେଣୀ, ନତୁନ କିତାପର ଆନନ୍ଦହି ଭୟବୋର ନାହିକିଯା କରିଛିଲ । ନତୁନ କିତାପ-ବହିତ କ'ଭାବ ଲଗୋରା, ଲେବେଲ ଲଗୋରା ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆବର୍ତ୍ତ ହେଛିଲ । ଅରଶ୍ୟ ଏତିଯାର ଦରେ ଆମି ନତୁନ ଶ୍ରେଣୀତ ନତୁନ ସ୍କୁଲ ବେଗ ପୋରା ନାହିଲୋ । ଏହିବୋର ମାଜତେ ୧ ଜାନୁରାବୀର ଦିନଟୋର ବାବେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛିଲୋ । ପରିବଜ୍ଞାନ କରିଛିଲୋ କି କରିମ । ମହି ଗାଁତ ଡାଙ୍ଗ ହେଛୋ । ଜାନୁରାବୀ ମାହିଲେ ଧାନ କଟା ଶେଷ ହୁଯା । ପଥାରର ଧାନ ଚୋତାଲ ପାଇଗେ । ଚୋତାଲତ ମରଣା ମରା ଆବର୍ତ୍ତ ହୁଯା । ଆମି ସବୁ ଲ'ବା-ଛୋବାଲୀବୋରେ ପଥାରତ ଲେଚେବି ବୁଟଲି ୧ ଜାନୁରାବୀର ଭୋଜର ଖରଚ ଉଲିଯାଇଛିଲେ । ମହି ତାର ବାବେ ଘରତ ମାର ପରା ପିଟନ ଖାଇଛିଲେ । ଲେଚେବି ବୁଟଲି ପୋରା ଧାନବୋର ବିକ୍ରି କରି ଯିଥିନି ଟକା ପାଇଛିଲେ ସେବାଇ ଭୋଜର ଆୟୋଜନ ହେଛିଲ । ପ୍ରତ୍ୟେକେଇ ଘରର ପରା ଚାଉଲ, ମିଠାତେଲ, ମଚଳା, ଖରି ଆନିଛିଲ । ଧାନ ବିକ୍ରି କରା ଟକାରେ କଣୀରେ ଭୋଜ ଖାଇଛିଲୋ । କାବଣ ମାଂସ ବନାବଲେ କୋନୋରେ ନାଜାନିଛିଲ । ପଥାରତ ଭୋଜ ଖାବଲେ ଯାଓଁତେ ମାହିକୋ ନିଛିଲୋ । ମାହିକତ ବାଜି ଉଠ୍ଯ ଗାନର ଚେବତ କୋନେ କିମାନ ନାଚିବ ପାରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେଛିଲ । ଆଜିକାଲି ତେନେକୁବା ଏକୋ ଦେଖିବଲୈ ନାପାଓଁ । ଭାବିଲେଇ ଭାଲ ଲାଗେ ଆମି କିମାନ ସବଳ ଭାବେରେ ଶୈଶବ ଆବଶ୍ୟକ କରିଛିଲେ । ଏତିଯାର ଲ'ବା-ଛୋବାଲୀବୋରକ ଦେଖିଲେ ଏଣେ ଲାଗେ ସିଂହତ ସୋଗୋବାଲୀ ଶୈଶବଟୋ ଯେଣ କିତାପର ମାଜତ, ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଦୌରତ ଆବଶ୍ୟକ ମୋବାଇଲର ମାଜତ ହେବାଇ ଗେହେ ।

ଜାନୁରାବୀ ମାହତେ ମାଘବିହୁର ବାବେ ମେଜି ଆବଶ୍ୟକ ଭେଲାଘର ବନାବଲେ ନରା କଟା ହୁଯା । ସାନଦ୍ର, ଚିରା, ପିଠା, ଲାବ ବନୋରାତ ଗୃହିନୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତ ହୁଯା । ତେତିଯାର ଦିନବୋର ମନତ ପରିଲେ ଭାବୁକ ହେ ପରେ । ଏତିଯା ସକଳୋଲେ ବାଗିଜ୍ୟକରଣ । ଅସମୀୟା ଜଲପାନ ଏତିଯା ବଜାରତ ପୋରା ଯାଏ । କୋନେ କଷ୍ଟ କରିବ?? ଏତିଯା ଭେଲାଘର ପୁରଣି କୁପଟୋ କ'ରବାତ ହେବାଇ ଯୋରା ଯେଣ ଲାଗିଛେ । ଭେଲାଘରଟୋର ନତୁନ କୁପ ମୋର ଏକେବାରେଇ ଭାଲ ନାଲାଗେ । କାବଣ ପ୍ରତ୍ୟେକଟୋ ବଞ୍ଚିରେ ନିଜା ପରିଚୟ ଆହେ । ଏନେକୁବା ନତୁନ କୁପ ଦି ଥାକିଲେ ଆମି ନରପଞ୍ଜମକ ଆଚଳ ଭେଲାଘରଟୋ ମିଉଜିଆମତ ନି ଦେଖୁରାବ ଲାଗିବ । କେହିବରୁ ମାନ ଆଗତ ଏନେକୁବା ନତୁନ ଭେଲାଘର ସମ୍ମଖ୍ୟତ ଅସମର ଆଗଶୀବୀର ନିଉଜ ଚେନେଲେ ଅନୁର୍ଧାନ ପାତିଛିଲ । ଇ ଭାଲ ହଲ ନେ ବେଳା ହଲ ସମୟେ କ'ବ । ମାଘବିହୁର ପାତ୍ରତେଇ ଆବର୍ତ୍ତ ହୁଯା ମ'ହ ଯୁଁଜ । କିନ୍ତୁ ଆଦାଲତର ବାଧାର ବାବେ ଏହି ଯୁଁଜ ବନ୍ଧ ହେଛେ । କଣୀ ଯୁଁଜ କୋନୋ କୋନୋ ଠାଇତ ହୁଯା । କେହିବରୁ ମାନ ଆଗର ପରା ବର୍ଷରେ ଲଟାବୀ ଧାରୀ ହୁଏ ଥାକେ । ଲାହେ ଲାହେ ଚାଗେ ହେଯୋ ଆମାର ପରମ୍ପରା ହେ ପରିବ । ଯିଦିରେ ମାଘବିହୁର ଉର୍ବକାର ନିଶା ଭେଲାଘର ପୁରଣି ଭୋଜ ଥାଏ ।

ଶୈଶବ ସକଳୋଲେକେ ପୁନରବାବ ଇଂବାଜୀ ନତୁନ ବର୍ଷ ଆବଶ୍ୟକ ମାଘବିହୁର ଲେଗ ଜନାଲୋ ।

ମାଘ ଯେ ତାମାର ଡେଗାଲୀ

ପ୍ରମୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ନାଥ

କୃଷକର ନାଶର ସୀରଲୁତ ଲଖିବୀ ସୀତାର ଜନମ

କୃଷକର ସେଉଜୀଯା

ଚେତନାହି ଶହିଚଭ୍ରମ

ସୋଗୋବାଲୀ ବରଗେବେ

ବରିଲ ଶୋଭା କରେ

ହାଲ ଆବଶ୍ୟକ ଶାଲର ସଂକ୍ଷତିଯେଇ

ପୁରାତନ ସଭ୍ୟତାର

ଇତିହାସ ବଚେ ।

ପଥାରର ଲେଚେବି ବୁଟଲିଯେଇ କଣଳ ରାହିଁତେ ସେଉଜୀଯା

ସମେପନ ବଚେ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ମନର ଜୋଖାରେ ।

ସମାଜର ଗତି-ପ୍ରଗତିଓ

କୃଷକର କଂପାଲର ଘାମ ଲାଗି

ବଞ୍ଚୋରା ହୁଯ

ଭୋଗମନ ଭୋଗହିର

ଭୋକର ଭାତ ଏଗରାହ

ଭୋଗାଲୀର ଉମାଲ ଉଶାହତ ଭାଁହେ,

କୃଷକର ହାତେରେ ଗଡ଼ା

ନେବ ଘରର ଗାଦିବୀ

ବଞ୍ଚିର ପୋହରେ ଉଭ୍ଜଳାଇ ତୋଲେ ।

ଆମୋଗତେଇ ମାଘର ବିହୁର ଆଗଲି ବତରା

ବିଂଟୋ ମାବିଯେଇ

ଗାଁଗ ବାଇଜକ ଜାନ ଦିଯା

ଜୁବମନ ଦଦାହିର ଗାତ

ମାଘର ମେଜିର ଉତ୍ତାପ ବଚରର ପ୍ରତିପଲେଇ ଥାକେ ।

ବିହୁର ମେଜିଟୋର ଜୁଇକୁବାଇ ଜାତିଟୋର

ଭରିଯତ ନିର୍ମାଣ କରେ

ଜୀରନର ମୋହ ଭୋଗ

ଆଶା ଆବଶ୍ୟକ ଆବେଗକ

ନରାର ଜୁଇତେଇ ସପି

ନତୁନ ଚିନ୍ତା-ଚେତନାରେ

ଟଙ୍ଗଳି ବାନ୍ଧେ

କିଜାନିବା ମନଲେ ବହାଗ ଆହେଇ

ଜାତିଟୋଲେ ଜୋନାକର

ସେଉଜୀଯା ଧଳ ନାମେଇ

ପଥାରର ସୋଗଣ୍ଟିଯେ

ଗିରୀର ଚୋତାଲ

ମନର ଆକାଶ ପୋହବାଇ ତୋଲାର

ଅନିବାଗ ଅକ୍ତରିମ

ଆଶାର ପାଶତ

ହେପାହର ଜୁମୁଠିଟୋତ

ସଜୋରେ ଖାମୁଚି ଥାକି

ମାଘର ମେଜିର ଜୁଇକୁବାକ ସାନ୍ଧୀ କରି

ଦେଶରକ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ॥

আঘোণ

❖ ধনদা চহৰীয়া

কেঁচা গোবৰৰ লেপাত শুৱনি চোতাল
পুৰে থাপনা আৰু তুলসীজোপাৰে চিকুণ

আঘোণ আঘোণ সোগালী সপোন
জহা, বৰা, লাহি, শালি
ছনপৰা মাটিতো সবিয়হ ফুল

আয়ে আদৰে লাখিমী
ন-খোৱাৰ যা-যোগাৰ
পাকঘৰত ওৱাদানি টেকেলি-পিঠা
উৰালত খুন্দে পিৰ্টা-গুড়ি

হিচাপ নোহোৱা ৰ'দৰ তাপত
শুকাইছে পানী
খাল-বিলত মাছৰ উভেনদী
শ'লে-তিলে, মাহে-হাঁহে
চালৰ কোমোৰা
আখল উখল-মাখল

আইতাকৰ সাধুকথাৰ বাজকুমাৰ
নাতি-পুতিৰ হাঁহিৰে ভৰণ জুহাল।

পকা ধানৰ খোকৰ ভৰত
হালি পৰে ধানখেৰ
এন্দুৰে পাতে বিয়া
দৰাঘৰীয়াক জহা ধানেৰে
এসাজ খুওৱাৰ হেঁপাহ।

ভং পঁজাত উঞ্জাঘ উচুমনি

❖ অভিনৰ কাশ্যপ

উৰুকাৰ বাতি
সপোনৰ বাতি
ভং কোঠাত আইৰ উচুপনি
মোৰ ঘৰত নজলে আখল
বানে ধোৱা পথাৰত
ছন পৰা মাটি।
উত্তাপ নলওঁ মেজিৰ
ৰংঘ পিতাইৰ বুকুত
জলিছে একুৰা জুই।
আপঙ্গৰ বাতিত সপোন নসজাওঁ
পুষ্টিহীনতাত ভোগা মানুহজনীৰ
চকুলৈ কেনেকৈনো চাওঁ?
উৰুকাৰ বাতি
সপোনৰ বাতি
ভং পঁজাত উচুপিছে
চেনেহৰ ভোগালী।